

ANKETNÁ KOMISIA
pre vyšetrovanie vojnových
zločinov okupantov a ich po-
mahačov na slovenskom ľude
vo Vojvodine.-

O P I S
VOJNOVÝCH ZLOČINOV POPÁCHANÝCH
MAĎARSKO-FAŠISTICKÝM OKUPANTOM
NA SLOVENSKOM ĽUDE V BAČKE.-

ZLOČINY KTORÉ POPÁCHAL OKUPANT NA SLOVENSKOM ĽUDE V BAČKE.

Ked sa Hitlerovi a jeho spolupracovníkom podarilo predsvedčiť väčšiu čiastku nemeckého národa o "rasovej" politike a "nadčloveku", podporovaný svetskou reakciou, dal sa plným tempom do zbrojenia s tým cieľom, aby si násilne vynútil od susedných slovanských a ostatných národoch žijúcich na východe t.zv. "Životný priestor".

V súvise s vyzbrojením Nemecka, Hitler počal rozširovať svoje "rasové" učenie i v susedných štátach. V mnohých štátach Hitler našiel svojich stúpencov, ako čo bol v Maďarsku Horthy, Marxkiss v Norsku Kvistling, v Československej Republike Tiso, Tuka a Hácha a v Juhoslávii princ-Pavel-Karradoržević, Stojadinović, Maček a iní. Tito sateliti, rozumie sa mali slúžiť a byť piatou kolonou pre jeho germansko-imperialistické ciele, ktoré on menoval "Životným priestorom pre vyšiu rasu".

Podporovaný svetskou reakciou Hitlerovi sa podarilo, po zuby sa vyzbrojiť. Získaním mnohých Európskych štátov, vlastizradcov, reakcionárov hlavne v Anglicku a Francuzku, Hitler počal tento svoj plán uskutočňovať a najprv malé štaty jeden za druhým násilne okupovať. Tieto reakčné vlády nie aby sa boli postavili proti tomuto zločinu, čo bolé ich povinostou podľa mierových smlúv a dôhod, ktoré mali s niektorými z tychto štátov. Miesto toho Chamberlain a Daladier spolu s Hitlerom a Musolinim doniesli hanobný rozsudok nad Československou Republikou a prinutili ju na kapituláciu, čo sa potom vypomstilo samému Francúzku a Anglicku.

Po okupovaní Československa, Hitler sa nezastavil ale šiel ďalej a napadal štaty jeden za druhým.

Ked národy Juhoslávie 27. marca 1941. roku, zvrhli hanobný pakt s osou Rím-Berlín, do ktorého ich zavliekla Juhoslovanská piata kolona, na čele s princem Pavlom, Hitler a Musolini s ich najvernejším satelitom Horthy, vrhli sa ako dravé zveri na národy Juhoslávie. Juhoslávia bola Hitlerovi potrebná k voli hospodárskemu využívaniu a preto aby mu poslužila ako priechod pre ďalšie dobívačné ciele.

Takto v prvej polovici apríla 1941. r. stredoveké maďarsko-fašistické hordy počali sa valiť do Báčky, ktorú Hitler a Musolini hodili Horthymu ako kus chleba, aby si zastál k ich boku a aby spolu s nimi páčhal zločiny, ktoré chceli páchať na slovanských a mierumilovných národoch východnej Európy.

Slovenský ľud žijúci v Báčke, mlčky s nedôverou dočkal týchto svojich odvekých nepriateľov. Tušil čo sa bude s ním odohrávať počas poroby. Ked maďarský "Honvedi" okupovali slovenské dediny, našli ulice prázdné, nik ich nevital, nepozdravoval, na slovenských domoch neviali maďarské zástavy. Maďarský fašistickí okupanti boli týmto prekvapený, divili sa že ich Slováci takto chladne dočkali. Oni si predstavovali, že su týto Slováci takí ako ti u nich, ktorých oni takmer odnárodnili, ktorí nesmú preukázať svoje národné cítenie, lebo mu tov Horthyovsko-fašistickom štátom nedovolili a nedali ani najmenšieho vzdelania v duchu vlastného národa.

Po internovaní a dokonca i zavraždení niekolkých podozrivých Slovákov pri vpade do Báčky, prvou ich politickou prácou bolo získať Slovákov pre seba proti bratskému Srbskému národu, s ktorým Slováci spolu v Bačke žili. Tu maďarský fašisti narazili na rozhodujúci odpor slovenského ľudu žijúceho v Bačke. Slovenský ľud, nieže že by sa nechcel dať do spolupráce s nimi v ich

zločineckej práci, ktorú oni počali prevádzkať nad bratským srbským národom ale sa ešte väčší sjednotili s ním a ostatnými antifašistickými národami v Báčke, a hned od prvého dňa dával morálny odpor. Keď maďari počali vyhľadať z Báčky srbské obyvateľstvo, slovenský národ odprevádzal ho so slzami v očiach a sovretými pľastiami. Prevedčený tím, že sa Slováci nedajú získať pre ich politiku a zločinecké diela, maďarsko fašistický okupanti ukázali svoju pravú barvu naproti Slovákom, a nerobili viacej rozdiel ~~me~~ v postupovaní medzi Slovákm a ostatnými antifašistickými národami v Báčke.

Nastaly pre Slovákov veľmi ťažké časy, prenasledovanie, tryznenie, žalárovanie, vraždenie, rabovanie a odnárodnovanie. V tejto svojej zločineckej práci maďarský fašistický okupanti snažili sa predstihnuť i svojich pokroviteľov fašistických Nemcov. Vymyšľajúc všetky tie najhroznejšie spôsoby mučenia a trýznenia, počnúc od stredovekých až po dnešné moderné trýznenie vytahovaním elektinov.

Keďže maďarský fašisti videli, že sa slovenský národ nedá ani tak kým spôsobom prinútiť aby sními pracoval, vrhly sa na prevýchovu slovenskej mládeže. V slovenských školách počali zavádzat maďarčinu už od prvej triedy, hoci slovenské deti a slovenský učitelia/vynimka/ niekoľkovi nevedeli maďarský. Na na slovenské oddelenia kde vôbec nebolo maďarských detí vtrisli maďarských učitielov, ktorí nevedeli ani slovka slovenského. Aké to bolo učenie kde učiteľ nevedel slovenský a deti maďarský je každému jasné. Matica Slovenská nepracovala počas okupacie preto, že nechcela pracovať v takom duchu ako jej to nakladal maďarský fašistický režim. Slovenských chlapcov začali násilne verbovať do tzv. ~~maďarského~~ organizácie "Levente", ktorá bola vojensko fašistického rázu. S touto organizáciou chceli maďarský šovinisti prevychovať slovenskú mládež v maďarskom fašistickom vojenskom duchu, takto ich prichystať do boja proti bratskému ruskému národu, ale slovenská mládež nepodlahla tomuto pokusu o prevýchovu na fašisticko vojenskú ideu. Slovenský chlapci odporovali a nechceli sa zúčastňovať na leventistických cvičbách za čo boli prenasledovaný, trýznený, urážaný na národnej cti, čo možno vidieť z množstva zápisníc.

Násilné odvádzanie Slovákov do maďarsko-fašistického vojska.

Je známe, že maďarsko malo so starou Juhosláviou pakt o večnom priateľstve a ktorí však maďari pogazili a okupovali Báčku. Okupovanie Báčky bolo nezákonné i s toho dôvodu že medzinárodná organizácia a spojenecké národy to neuznávali. To všetko neprekážalo maďarským fašistom aby na území Báčky násilne mobilizovali slovenských chlapcov do maďarského fašistického vojska. Slováci žijúci v Bačke, nevedeli po maďarskí a pre toto boli v samom vojsku vysmevaný, urážaný na národnej cti ba aj trýznený. Slovenský chlapci boli vysielaný nedocvičený na východný front kde sa s nimi zachýdzalo tiež neludský. Slováci ťítiaci slovenský nechceli bojať proti bratským sovietskym národám, mnohí s ním prchali z maďarsko-fašistického vojska, prebehávajúc, jednú k Červenej Armáde iný sa vracali domov kde sa kryli a vstupovali do Slovenského partizánskeho oddielu ktorý ťinkoval v Báčke. Okupantský žandári, verejná a tajná polícia, rodiny takýchto úprchlíkov prenasledovali. Po slovenských dedinách, zatýkanie, trýznenie, internovanie do koncentračných táborov bolo na dennom poriadku. Tieto všetky prenasledovania slovenského nezljomili duch slovenského národa, a nesvedli ho s jeho pokrokovo de-

mokratického pesvedčenia. Slovenský národ sa však zato nedíval so založenými rukami ako ho maďarsko-fašistický okupanti chcel zničiť, ale hneď od prvého dňa povstania juhoslovanských národov, zúčastňuje sa spolu so srbským a ostatnými antifašistickými národmi partizanského odboja. Už 1941 roku v lette slovenský partizán spolu s ostatnými slovanskými národmi činne účinkuje v organizácii národného povstania a v ničení okupanta. Pod najťažšími podmienkami aké boli v Báčke vzhľadom na jej rovinu a nelesnatú pôdu. Maďarský fašisti v boji s partizánmi postupovali nesprávne a proti medzinárodným predpisom. Jeden konkrétny príklad: 19. novembra 1941 roku na Dunaji, dočasnej hranici maďarsko-horvátskej slovenský partizán zajali dvoch maďarských vojakov, držiac sa ľudskosti týchto ^{a medzinárodných predpisov} nезavraždili ale ich pustili na slobodu. V ten istý deň padol do zajatia jeden partizán Ján Kardelis, ktorý bol ťažko ranený ale maďarský fašistický honvéd nehladiac na to že mu cez otvoreni ranu na žalúdku vypadli poranené črevá, bili ho a trýznili i napriek tomu že padal do bezvedomia. Potom ho odvezli do nemocnice kde ho za štyry mesiace liečili a za celý čas trýznili a takého slabého odvliekli na strelište a tam ho odstrelili.

XIXXXXXXXXXX Tento partizánsky odboj Slovákov podporoval takmer celý slovenský národ žijúci v Báčke. Kolaboranti a spolupracovníci ukupanta boli len ojedinele prípady, tých však národ poznal a bičoval ich ako zradcov svojho národa. Keď maďarsko fašistický okupanti pocítili, že slovenský národ čím ďalej tým viacej vstupuje do Narodno osloboditelského hnutia, začali s masovným odvádzaním Slovákov na nútenej práce. Tisíce Slovákov bolo odohnatých na ťažké a nútenej práce, kde pod najťažšími podmienkami, uražaný na národnnej cti, tryznéný, posielaný do baní, na nebezpečné miesta ako je zberanie mŕtv, kde mnohí ztratili i svoje životy.

Maďarsko fašistickí zločinci odišli z Báčky kde sa viacej nikdy nevrátia a však ich zločinecké diela zostanú v pameti slovenského národa výstraha na vždy, lebo nebolo rodiny ktorá by nemala niekoho v "Armii", koncentráku, na nútenej práci, násilne zmobilizovaného k maďarsko fašistickému vojsku. Slovenský národ pretrpel tisícové obete od maďarsko fašistických okupantov a tým dopomohol tiež k urýchleniu k zničeniu barbarskému fašizmu.

Preto sa slovenský narod pridružuje Juhoslavanským národom a bratskému Československému národu a žiada potrestanie maďarsko fašistických vatrencov.

Smrť fašizmu - Sloboda narodu !

" A R M I J A "

Zločiny maďarských okupantov datuju hneď od prvých dní okupácie. Príchod maďarského vojska, maďarských žandárov v a v civilných šatach, fašistický orientovaných uradníkov, obchodníkov a iných zamestnancov, ich učinkovania na území Bačky a Barane znamenalo celý rad zločinov pachaných na Slovianoch a Židoch a pozdejšie i na Maďaroch, ktorí simpatizovali so Sov.Ruskom. Ciel zločinov bol:

1/ Zastrániť Slovanov natolko, žeby sa neopovažil podniknúť subverzívnu akciu proti poriadku, ktorý nasilím nastolili maďarskí revizionisti, spojenici fašistického Nemecka a Talianska,

2/ pozbavením života, internovaním, vypovedaním zo štátu chceli zlomiť a paralizovať vliv a význam Slovanov v hospodárskom živote Báčky a

3/ doplnňovaním preriedených radoch slovanských maďarov s územia "Triánonského" maďarska, Bukoviny a Bosny chceli dosiahnuť oprávnenosť svojho nároku na toto územie po vojne.

Aby svoj cieľ dosiahli, maďarský okupanti pporobili mnohé opatrenia, ktorými na najneludskejši spôsob chceli zlomiť duch vzdorovania Slavjanov a Židov v Báčke.

V Prenasledovaní Slovákov v Báčke rozoznavame dve fázy.

I

Počas vnikania na územie Báčky a v prvých dňoch okupácie maďarské vojenské útvary a organy, maďarského královského protišpionážného oddelenia so sídlom v Novom Sade za výdatnej pomoci Nemeckej menšiny, členov hitlerovského združenia "Kulturbundu" a fašistický orientovaných Maďarov začali uskutočňovať svoj pekelný plán.

V slovenských obciach pristúpili k sostavovaniu menoslovu osôb, ktoré boli známe ako nekompromisný vlastenci, hlásatelia spolupráce so Srbinmi a idee všešlavianskej vzájomnosti počas juhoslavanskej éry, ako nesmieriteľní odporcovia, nepriatelia myšlienky svätostefanskej, ako členovia juhoslovanskej organizácie "Četnik", ako aj tých, ktorí vyčiny nacifašizmu verejne, prednáškami alebo skrze tlač, bilagovali.

V menoslove uvedenej osoby potom bol zaraďaný v najľakšom prípade do soznamu rukojmých a ručili za poriadok vo svojej obci. V prípade narušenia poriadku hrozili im odstrelením.

Tých, ktorí sa im zdali "nebezpečnejší", internovali.

Internovanie bolo trojako:

a/ internovanie celých rodín

b/ internovanie iba jednotlivých osôb do politických internačných táborov alebo

c/ internovanie jednotlivcov, počasne odstránenie jednotlivcov s doterajšieho miesta pobytu a ich preloženia do niektorého miesta v srdeci Maďarska, kde sa museli stále zdržovať, nesmeli sa odiť a vzdialovať a museli sa riadne každodenne alebo dva razy týždene hlásiť na žandárskej stanici.

II

Po vstupe SSSR do vojny nastáva druhá faza.

Maďarské protišpionážne oddelenie v Novom Sade dostáva posilu v naj-

krvožíznejšej ustanovizni, ktorá sa stala podstrachom všetkých roduverných Slovanov v Báčke, v zlopovestnom "Maďarsko královskom 5/1 vyšetrujúcom žandárskom pododielž /Magyar kir. V/1 csendornymozó alosztály/ v Novom Sade s expozitúrami v Durdjeve v Ade, Srbobrane, Čurogu, Báčskej Topoli, Sombore a Subotici.

Metody práce pri vyšetrovaní

Maďarsko fašistickí okupanti vypracovali veľmi rafinovaný systém vyšetrovania, ktorého metódy prevyšovali i ťažkou inkvizicu. Pri vymáhaní výpovedí neváhali použiť najukrutnejšie spôsoby vynucovania bez toho, žeby boli mali k tomu nejaký podklad, čisté ukolenie sadistických sklonov.

Výsluch.

Za počiatok vyšetrovania v druhej fáze považovať možno moment zatykania osoby ktorá najčastejšie úplne bezzákladne podozrievaná bola zo spojenia s k akciámi a hnutím subverzívnych elementov. Zatýkania prevádzali orgánmi "Armíje" v civilnom odevu za spolupráce žandárov a v prítomnosti miestnej polície.

Najprv vykonali prehliadku bytu hľadajúc pri tom kompromitujúci materiál. Pri viacerých prípadoch bolo zistené, že v tom prípade, keď nič nenašli, od svojho úmyslu neupustili, ale materiál jednoducho podhodili. Po vykonanej prehliadke nasledovalo zatýkanie.

Po prichode do "Armíje" / sídlo "csendornymozó alosztalyu" / nasledoval výsluch. Niekedy sa však stalo, že s výsluchom započali iba nasledujúci deň alebo iba po niekolkých dňoch, ba dokonca boli prípady, že vôbec neboli vyslúchaní.

Výsluch sa dial po jednom zatkutého vyviedli zo spoločnej miestnosti ~~ktoréj~~ ktorej sa dovtedy nachádzal, obyčajne pred troch vyšetrovateľov.

Ináč takých miestnosti bolo viacej. Niekolko ich bolo na prízemí /pre mužských/, na poschodi /pre ženské/ a najväčšie oddelenie sa nachádzalo v pivnici. Pivnica bola veľmi nezdravá, bez oblokov, počasne so zastretými obločkami, nabytá mužskými i ženskými osobami.

Na zatkutých dozeral žandár, ktorý nedovolil ani rozhovor ani pohybovanie. Stále obráteny k stene zatkutí jednu hodinu stáli a jednu sedeli. Akékolvek pohybovanie rukami bolo prisne zakázané.

Spávalo sa na holej dlážke nesoblečene v noči bola natolko, že sa dve hodiny stalo a dve spalo.

Na potrebu sa mohlo íst iba v určenú dobu a to po jednom.

Výsluch sa začal priamou obžalobou zo spojenia so subverzívnymi elementami v tom smysle, že dotyčný bol peňažite, buď so stravou podporoval partizánov, poskytoval im noclah, úkryt alebo že rozširoval partizánske letáky, oboznamoval s ich obsahom iných, budto že aj sám osobne spolupracoval s partizánskou organizáciou.

Ked vyslúchaný nedával žiadnu odpoveď alebo jeho odpoveď nespĺňovala očakavanie inkvizitorov, nasledovalo trýznenie, aké nezaznamenal dejiny kultúrných národov. Každá s týchto obeti okúsilá systém trýznenia, ktorý okupant vypracoval do podrobnosti a dôsledne ho aj praktikoval.

Výsluch sa dial permanentne vo dne i v noci. Takýto inkvizitorský výsluch trval riadne celú jednu hodinu a často i dlhšie.

Spôsoby trýznenia boli rozličné. Najčastejšie k tomu používali umenú palicu /rôznej hrúbky a dĺžky/, rôzne tvrdé predmety, drevenú lavicu

elektrický prúd, železné kliešte, klince, ihly, vrecia so štyridsať kilogramovým obsahom, papierový sáček s chreňom, cvikanie prstov do dvier a rôzne druhy duševného trýznenia ako vysmievanie urážanie ponižovanie a iné.

Sám priebeh výsluchu sa dial takto.

Ked sa obžalovaný s obžalobou neshodoval začali ho zauškováť, kopať a hrozne nadávať. Ak ani potom nepovoloval, rozkázali sa mu vyzuť./Vyzuť sa to neboli žiadni problém, raz dva bolo hotové, lebo zatknutý hned pri vstupe do "Armíji" obrali o šnurovačky a predmety, ktorými by si mohol na tele ubližiť, prípadne pomocou ktorých by mohol spacháť samovraždu./ Ked bol vyzutý, sviazali mu za chrbtom ruky, povalili horeznačky na lavicu tak, aby mu nohy z lavice trčali, potom ho priviazali na niekolkých miestach remeňami o lavicu, že sa ani pohnúť nemohol. Ked stým boli hotovi, za neprestajných nadavok jeden s nich mu zapchal kabátom ústa alebo si jednoducho sadol mu na prsá a jednou rukou mu zapchal ústa. Druhý vzal palicu a už aj začal mlátiť palicou po podošvách z celej sily. Ked jeden vystal pokračoval v býti iný a tak to šlo, kým neštastna obet nezamdievala. Pri prvom býti robili i preštvaky, ktoré boli vyplnené ukrutným ponižovaním. Rozkázali ~~mŕtvi~~ na pr. obeti, vtedy ked na nohách sotva stála aby ukázala ako sa tančí srbské kolo, ako čardáš, foxtrott, ako tancuje medved na retiazke. Po preštvake sa v v bitke pokračovalo. Ked už podošvy veľmi zapuchly a zabehlly krvou bili po nohách nad kolenami, po stehnách a po zadnej čiastke tela. Potom nasledoval zase tanec alebo preskakovanie topánok, lavice alebo štvieranie po stene. Ked obet ustavala, kopali ju, bili gúmou po hlave, chrbte a inde. Ak ani po druhom býti nepovoloval obžalovaný, rozkazali mu vystreť dlane, aby mu potom namerali na ne dvadsať do štyridsať hrozných uderov. Zničenú obet duševne a telesne obyčajne museli takmer vyniesť do miestnosti odkiaľ ju priviedli. Ale miera utrpenia tým naplnená ešte nebola. Ked sa obžalovaný vrátil na predošlé svoje miesto, nedovolili mu ani sadnut, ani vodu piť, najmenej jednu hodinu.

Poznamenávame, že sa hlas neštastných obeti rezlicheval po celej budove a doliehal do všetkých izieb. To však patrilo do ich programu, lebo tým chceli zaučinkovať na ostatných neštastníkov, chceli ich na ten spôsob zlomit a primiť k doznaniu.

Aby sa však vonkajší svet nedozvedel o hrôzach, ktoré sa v tej budove deju, kedy kolvek bol výsluch, na balkone budovy vyhrala vojenská hudba.

Nasledujúci výsluch bol niekedy hned na druhý deň, ale niekedy aj otýžden. Pri druhom výsluch trýznenie už bolo kombinované. Bitka gumenou palicou ako predtým, pichanie ihly pod nechty a ~~in~~ potom býtie po pohlavných údoch. Tovšetko sa diaľo odrazu, súčasne. Ztyranú obet potom vyslúchali.

Pri treťom, štvrtom a ďalšom výsluchu spôsoby tyrania boli ešte komplikovanejšie. Vrcholom trýznenia bolo elektrizovanie. Pri výsluchu žien a dievčat okupanti sa dopúšťali znásilňovania. I keď platilo pravidlo, že pri výsluchu a následkom výsluchu obet nesmie zomret, stalo sa tak vo viacerých prípadoch.

/Na dôkaz pravdivosti nášho tvrdenia poukazujeme na výpovede obsažené v zápisniciach tu pripojených pod č.92, 232 a 462 /.

Pri výsluchu vždy bola sostavovaná zápisnica, ktorú obžalovaný musel vlastnoručne podpísť. Ked sa zdráhal to urobiť, zápisnicu podpísat nechcel, vystavoval sa tomu nebezpečiu, že bude ďalej trýznený až do zamdletia.

Ked obžalovaný zápisník podpísal/ a podpísali ju mnohý iba preto, aby vyhli ďalšiemu trýzneniu/, očakávať mohly sudehie.

Komu nemohly nič dokázať, pustili ho na slobodu. Predtým však musel podpísať osvedčenie, že v "Armiji" nebily ani jeho ani iných. Vyhrážali mu preto ,že ~~že~~ ak by niečo takého rozprával, zase sa dostane do "Armije".

V prípade že sa obžalovanému dokázala iba malá vina, bol prepustený na slobodu a postavený pod policajný dozor.

Ked bolo v otázke ďažšie podozrenie, obet sa dostala pred Štatariálny súd /rögtön biraskodás/.

Druhy a práca vojenských súdov.

Vojenské súdy okupanta boli dvojaké: súdy ktoré boli nimi iba formálne a súdy, ktoré boli súdy nielen formálne, ale i obsahové.

Po utvorení V/l vyšetrujuceho oddelenia tj. po 1.VII.1941 organizované boli skutočné vojenské súdy. Toboly :

1/ Štatariálne súdy /röktön biráskodás/

2/ Súdy hlavného general štábu a

3/ Riadny vojenský súd V. armádného sboru v Segedíne.

Štatariálne súdy boli po väčších mestách. Pozostávaly z päť členov, ~~z ktorých~~ jeden viedol a druhý mu predsedal. Pred tento súd sa obyčajne dostavali všetci obžalovaní z "Armije".

Obžalobu zastupoval vojenský štátny žalobca.

Obžalovaného hájil vojenskými vrchnostami postavený obhajca.

Tieto súdy organizované boli na základe vyhlášky Novakovich Bélu, podmaršala a hlavného veliteľa južného vojska, ktorý mal neobmedzenú moc pre spravovanie okupovanej Báčky. V prípade smrtného výroku právo omilostenia prenesené bolo s regenta Horthyho na Novakovicha.

Tento súd fungoval iba počas trvania stanného práva. Po jeho zrušení, zrušené boli aj štatariálne súdy.

Zostal iba dva súdy: súd hlavného generálštábu a segediňský vojenský súd. Tažšie veci a prípady súrnej povahy pojednával prvý, a veci menšieho významu dostavali sa pred riadny vojenský súd v Segedíne. Súd hlavného generálštábu nemal stále sílo, vysielaný bol dľa potreby. Obžalovaný ~~z~~ "Armiji" ~~z~~ po absolvovaní kurzu trýznenia museli čakať na príchod súdu hlavného generálštabu, ktorý potom pojednával ich obžalobu. To vykávanie trvalo niekedy hodne dlho i do 10 - 15 týždňov.

Ked sa dokázalo, že sa obžaloba zakladá na vynútenom priznaní, že je podozrenie menšieho významu, prejednávanie obžaloby bolo prenesené na riadny vojenský súd v Segedíne.

Do "Armije" sa dostávali i takí , proti ktorým nemali žiadny usvedčujúci materiál, ale ich dovtiekli čiste na základe udania miestného notára alebo iného svojho dôverníka./ poznamenávame, že notár bol takmer neobmedzeným pánom obce, ktorý predstavoval mocenskú základnú buňku maďarskej politickej moci a administračného aparatu/. V takom prípade nešťastníka hrozne vymlátili a potom pustili domov.

Osud jednotlivecov, ktorí sa dostali pred súd bol ten, že ich odsúdili buďto na smrť, dlhodobý žalár, krátkodobý žalár alebo ich osloboďi.

Počet tých Slovákov ktorí prešli cez "Armiju" vynáša vyše 300 osôb. Z týchto niektoči boli odsúdení na smrť, niektorí na žalár a malý počet z nich bol oslobodený.

Najpozoruhodnejší prípad hromadnej popravy stal sa v Petrovci. Po po hroznom trýznení v zloposestnej "Armiji" ôsmi mladíci / šiesti boli Slováci z Petrovca a dva Srbi z okolia Petrovca/ študenti ,remeselníci a rolníci, obžalovaný boli z vlastizradu.Sudený boli súdom hlavného general štábu a odsúdení na smrť. Smrtný výrok bol prevedený verejným obesením v Petrovci.

S hore navedeného vidno koľko Slovenský ľud žijúci v Báčke mu sel trpieť počas štyričočnej poroby. Boli také osoby ktoré boli 5-6 razi v takej mučiarne ako bola Novosadská "Armija" kde ludia prosili a volili by si radšej smrť ako prežiť ešte jeden deň v ktorom by maly prežívať znova také trýznenia.

Čo mohlo udržať Zuzannu Kardešovu, ktorá bola šest razi v tejto mučiarne "Armiji" a až 10-15 dní takto mučená a trýznená.Udržala ju len pevná viera vo víťazstvo pravdy nad temným fašizmom, ktorému cieľ bol na takýto spôsob vyničiť Slovanské a ostatné mierumilovné národy.

Tá istá viera udržala i stovky Slovakov ktorí nepodlahli maďarsko fašistickej beštialite.

Tieto obete fašizmu žiadaju aby maďarsko fašistický vinníci boli potrestaní spravedlive, tak ako si to zaslúžili.

V s z n e n i e

Po tažkom trýznení a pobute vo vyšetrujúcej väzbe, ktoré običajne trvalo velmi dlho, obete boli predvedené pred súd, kde boli odsúdené do žaláru. Súdenie nebolo podľa pravdy, ale podľa lubovole súdcov. Keď bola osoba, obvinená, že je národnostne povedomý, alebo orientovaný antifašistický, bez toho aby boli konkretné dôkazy o jeho vino, obet bola odsúdená na viac alebo menej ročné väznenie.

Ti, ktorí boli odsúdení na žalár, v retazoch za silného žandárskeho sprievodu odvádzaní boli do vyznačeného im žaláru. Najviac boli žalárovaný v Segedine/Csilkag börtöny, a vo Vacove, v Budapešti/v Konty ulici a na Margit sigete/ a Satoraljáuhely. Behom 1943-44. roku, maďarské vojenské vrchnosti uväznených odvádzajú na východný front, kde ich ako sbieranateľov mŕtva postavili na najohrozenejšie miesta, takže mnogý z nich tam zahynuli.

Zenské boli žalárované v "Maria Nostra".

Zaobchádzanie s uväznenými Slovákm v žalároch bolo surové, neludské a nadmieru urážlive. Najhorší režim bol Satoraljáuhely, kde sa následkom toho väzni vzbúrili. Vzbúra bola však surove potlačená. Tých, čo nezahynuli v boji po vzdolaní vzbúri popravili. Prípad Šuster Vladimíra a iných.

Ale aj v iných žalároch bolo podobne zle o čom nám jasne hovorí číslo zápisnice B - 123. o prípade Gašpar Jana, ktorý hovorí: "Bol som zatvorený v roku 1942. novembra mesiaci v Novom Sade. Zatvorený v okresnom žaláre s podozrenia že som antifašista, hned prvý deň po prichode do žalára, kde nás "vitali" slovami, že nás naučia poriadok a ctit maďarské úrady ktoré sa , že vraj staraju o nás každodenný život a chlieb. V zátvore izby boli malé, ktoré dla svojej kubaturi mohli prijať najviac šest osôb a nás tam bolo osennact. Strava bola mizerálna a tú sme primali dvanásťkrát denne a mnoho krát sa ani všetkým nedostálo. Z Nového Sadu boli sme odviezení do Budapešti, do zátvoru "Margit-kör utca 85." Hned po prichode do zátvoru, ako strážníci tak aj "vedúci" samého zátvora "vitali ma s tímito slovami"/ keď videli že sme z Bačky/že ťi nebolo dost miesta v Dunaji a v Tise pre nás, a že maďarské chleba jeme a nepokoraváme sa okupatorskej moci. A to tak hrubo sipali stále na nás náražky a dovedli nás do takej psichozy, že náš život je skončený. To sme i behom krátkeho času pocitili, ako duševne tak i telesne. Tam strava bola tak úžasne mizerálna, že ľovek žiť v tom zátvore štrhať mesiaci vydržať neboli sghopný za ďalší život, lebo podlahol všelijakým chorobám. To čo bolo tam najtažšie, to bolo zaobchádzanie vojákov, ktorí boli tam ako strážníci, že ľovek nosmel ani slova prehovoriť, a ak spozerali, že niekterý z väznov prehovoril slovo, hned bol sobraný na výsluch, kde bol trestaný, a to ak sa ešte priznal, že prehovoril až keď ak obsah neboli pre nich priaznávý, tak ho dali hned do zväzťnej "jednotky", ťi že mračníci, kde nedostál len vodu a stravu žiadnu,. Po vydržaní tam troch, ľistich a dvanásťich dnoch, a keď si vydržal ten trest nad trstom, neboli súci sám seba ovládat. Taký vypadal každý, že nič nevidel, priamo oslepol, ochluchol a nemal sile ani v jazyku aby mohol slova pre-

prehovorit.

Takýmito spôsobmi sa pokúšali Madrské-fašistické horthyovské hordy zničiť odpor mierumilovného a demokratického pokrokového ľudu. Čo sa však týmto madarským "hordám" nepodarilo je to že tých ktorých oni tak úžasne v týchto temnicach trýznili, pevne verili že sa mučení dožije sloboda a všetky útrapy znesú, a že "kati" madarský budú na koniec potrestaný. Vydržalo sa tu v Pešti až do mesiaca januára 1943. roku, keď sme boli zase odvedený do Vacova. Tu vo Vacove boli sme v tuhej zime zavretý do hladných žemnic oddelení, kde bol pod nohami len studený kamen. Strava tu nebola nič lepšia ako v Pešti a tu sa ešte viac fyzickej práce vyžadovalo ako čo bolo vykladanie uhlia zo ťlepov, pričom hnatý vyčerpaný súdruhovia omrlčovali a padali na zem mŕtvý. Čo je ďalej ešte pozoruhodné napomenut, že sa vo Vacove muselo íst do kostola a musela sa zpievať madarská hymna, ktorú sme ani nevedeli i tu zmučený a napatený súdruhovia v kostole padali na zem mŕtvý. Po štu ktorú kedy tedy pári krát, nám dovolili prijať alebo poslat cenzorovali knazi, takže sme sa museli pozerat ako nakaždeho "kata", čo boli v žalári s tým poslaný aby mučili trýznili a zabijali ľud.

pri každej príležitosti, jak v Božom hrame, tak aj mimo, vždy kritikovali politiku Slavianskych národov, a najviac politiku Sovietskeho Sväzu. Toto sa stále opakovalo počas môjho väznenia, pokial som neboli prepustený domov do Petrovca, kde som po mojom príchode každý deň sa prihlasoval v obecnom dome, a dvakrát týždenne v Žandárskej kasárni, čo trvalo všetko spolu šest mesiaci. Chovanie Madarských Žandárov v Petrovci nebolo nič lepšie ako i v Magir kér.

"Skončil Jan Gašpar.

Táto zápisnica nám hovorí aké neludské postúpanie bolo so Slováci a ostatnými Antifašistami v Bačke.

Ale nielen vo Väzezeniach ale i v nemocnici tažko chorich alebo ranených, ako čo nám hovorí zápisnica číslo B-96 o prípade Kardeša Jána, z Kysáču, v ktorej sa hovorí: Pri jednej srážke s Madarskými okupantmi bol tažko ranený dňa 19. novembra 1941. roku, a padol rúk okupantských "Honvedov". Tito ked ho najšli, polomrtvho, prvou ich prácou bolo, benie, nazývanie na národnnej cti. Nezavadzalo im ani to, že bol križom prestrelený, a že mu črevá vyseli. Nezavadzalo im ani to, že jestvujú medzinárodné zákony, podľa ktorých zajatý a ranený vojací sa majú rešpektovať. Ale ho mučili a trýznili, kde sa v tom nasitili odviezli ho do nemocnice, kde ho ďalej držali štyri mesiace, a za celý čas ho držali v osobitnej izbe a trýznili. Ked ale druhého marca 1942. roku, odviezli ho z Novosadskej nemocnice, len napolo vyliečeného do Somboru, kde ho odsúdili na smrť strieľaním. Ponevač bol na tolko slabý od trýznenia a od rane, že nemohol na svojich nohách odjst a ni na určené miesto kde mal bit zastrelený, ale pričinili jeho spoluodsúdencov, aby ho odniesli na miesto popravy, kde madarsko-fašistický zločinci zastrelili. Madarský zločinci sa ešte ani s tým neuspojili, ale nahovorili jeho starú matku aby im vyplatila 20.000. Bln. predvoj nových, s tým že ho potom prepustia. Keže im stará mataka peniaze vyplatila povedali jej, že je pozde a že nemôže byť oslobođený od trestu smrti. A tak obrali matku a o syna i o peniaze.

I táto zápisnica nám jasne ukazuje, na zločinecký postup Madarsko-fašistických okupantov vo vyšetrujúcich a iných väzezeniach.

I takýmito spôsobmi pokúšali sa Madarsko-fašistický okupanti zlomit antifašistický duch slovenského národa v Bačke. To však nepomohlo,

- 3 -

a slovenský národ, čím dalej, tým viacej odporoval a pristupoval k pohybu národného oslobodenia. Čím dalej tým viacej Slováci vstupovali do Partzánských oddielov, a tý čo ostávali doma pomáhali v skrývaní a vydržiavaní partizánov

- o o o -

R A Z I E .

Okupant vo svojej zbesilosti, pretože sa mu zdalo, že trýznenie, mučenie a vraždenie ktoré prevádzal vo vezeniach a koncentračných táborech, nebolo dostatočné aby pokorilo, zastrašilo a urobilo poddajným slovenský národ v Báčke, vymisiel najúčinejší prostriedok ako preriediť Slovanov a počal prevádzat razie.

Tieto razie boli chistané politický a vojenský už na konci roku 1941. a preto aby mal pre toto nejaké ospravedlenie, okupant rozširoval správy o výčinoch slovenských elementov obviňujúc ich, že chistaju nejaký ozbrojený nápad na Maďarov a Nemcov.

Nespokojnosť rastla a okupant nič nepodujal, aby túto nespokojnosť oblahčením podjarmeného ľudu paralizoval, ba práve naopak túto nespokojnosť ešte vydráždoval a pre hrozné výčiny prevedené počas razie, zodpovedný sú nie jednotlivci, ale celý režim maďarsko fašistického štátu. Zodpovednosť za tieto vraždy a nasilenstvá tak isto ako su zodpovední maď. fašistický honvedi a dôstojníci, tak sú za to zodpovedné i civilne úrady počnúc od samej vlády ^{až do} všetkých vedúcich úradníkov, tým pravže už vtedy keď sa chystalo k týmto brachialným zverstvám bola zavedená civilna spíava v Bačke. Ale zodpovednosť za tieto zločiny snáša i tunajšie maď-nemecké fašistické obyvateľstvo, ktoré už či v pripravach rozširovania rôznych zverstiev, už či aktivne učinkovalo v masakroch /vo vraždách.

Za razie sú zodpovední všetci najvyšší funkcionéri maďarského štátu, ktorí o tom vedeli, museli vedieť by ktorí k tomu dali svoje povolenie. Oni museli dať toto povolenie, lebo sa nemôže ani len zamyslieť žeby daktorý veľký župán, okresný starosta alebo niektorý komandant mohol na svoju päť a na svoju zodpovednosť vyvraždiť lenko pokojamilovného obyvateľstva.

Ale zvaliť všetkú vinu na civilnú a vojenskú správu a nepodnetknúť že aspoň čiastočnú zodpovednosť nosia i bačanskí Maďari- Fašisti, bolo by nespŕavne, lebo v tomto vraždení majú svoj podiel takzvané "smerodajné osoby" z politického a národného účinkovania, ktoré aktivne spolupracovali ak v ničom inom apon v chystaní v psychologickom a nervnom, a ktoré pripravili pôdu pre razie ale ktoré zároveň už pred prevadzáním tichté masových zabijani chystali ospravedlenie pre výčiny a pripravovali dôkazy že to muselo byť.

Po takomto psychologicko politickom a vojenskom prichystaní svojich zverských výčinov, zbabelík okupant Maďar započal masové vraždenie. Slovenský ľud ustrnul a trhol počujúc o zverstvách prevádzaných nad bratským Srbským ľudom v obciach východnej Báčke. Slovenský ľud bol si toho vedomí, že nenávist okupanta zasiahne i slovenské obce, očakával v strachu budúce udalosti.

Takto sa priblížil január 1942. keď sa v Novom Sade ziaivily plakáty po uliciach v ktorých bolo oznamené na srbskom a maďarskom jazyku, že vojenské vrchnosti prevedú prehliadku bytov a raziu alekum neboľo povedané kedy sa toto prevedie.

V tejto vyhláške boli udané nariadenie:

1/ Zabránený je velený bohyb na uliciach a dovolené je prechodiť

ulicami uradníkom a robotníkom, ktorí sú zamestnaní v mestských a štátnych ustanovizniach. Takito musia mať na to zvláštne povolenie. Ostatné obyvateľstvo sa môže pohybovať ulicami len v najnutnejších prípadoch / k vôle kupovaniu potravných článkov/, pohybovať ulicami sa môže len pešo a prostred cestov.

- 2/ Zabránený je každá autobusová a povozná premávka.
- 3/ Všetky zábavné miestnosti musia byť zavreté.
- 4/ Zabránený je akýkolvek spoločenský život, ako i každé schádzanie sa, ktoré sa nepovoluje ani v privátnych bytoch.
- 5/ Všetky brány domov musia byť zavreté a maju sa otvoriť len osobám, ktoré prevadzajú domovú prehliadku; cudzé osoby sa nesmú prijímať do domu, ale sa maju hned odovzdať vrchnosti.
- 6/ Po celý deň okná musia byť zavreté so spustenými roletami.
- 7/ Zbraň, municiu a vybušný material sa má hned odovzdať vrchnosti, lebo sa bez milosti bude postupovať u koho sa najde.

Dla samého textu sa myšlelo a oprámenie že počas razii všetky narodenosti budú jednaké a nebude sa robiť rozdiel narodnostný. To bol omyl lebo ako vysvitlo pozdejšie z výsluchu, Žandára Kenyeres Janosa, ktorý sa vyjadril takto: " Dostali sme nariadenie pobiť všetkých Židov a Srbov a ostatných všetkých tich ktorí nevedeli Maďarský.

Takto prišiel 20. január 1942. Večer pred počiatkom razie, keď podplukovník Žandársky Gál Lajos, povolal všetkých komandantov grúp, ktoré mali kontrolovať Žandárske patroly pre vyšetrovanie, sbieranie a prevádzanie razii, a tou priležitostou im výlučne nariadili " že sa nebude pridržiavať predpisov razie, ale sa má previesť čistenie.

21 a 22. januara prevedené razie nedali žiadajúci výsledok, totiž vedúci maďarský funkcionári neboli spokojní s malým počtom obetí. Preto generál Fekete-Halmi, Ceidner povedal tieto slová :" Ide o narodnú čest a ciel tejto razie je odveta." Na poznamku Žand.kap. Dr. Zöldy Mártona: " Čobude ak sa buducoho dňa zjavia mrtvole?" General Ceidner odpovedal: " Práve si žiadam aby bolí mrtvole."

Aby sa vyšlo v ústrety tejto žiadosti rozhodnuté je ešte 22. januara že sa inscenuje boj medzi vojskom, Žandarstvom s buričmi. Prichystaný je pravý boj pred banskou palotou, v ktorom boli upotrebené juhoslovanské pušky a bomby ako dôkaz že sa Nový Sad zburil proti maďarským vrchnotiam. Po tomto inscenovanom boji zjavili sa tak zv. "renený", ktorí mali na zdravom tele poviázane obovázy a ktorí medzi Žandarmi a vojskom rozprávali o " veľkom boji" ktorí previedli s buričmi. Mrtvole "vzburenecké" predstavovali zavraždení občania v prvých dňoch razie.

23. január 1942. bol dnom v ktorom sa zo všetkých strán ozývali výstrely, napoko sa cez treskúcu zimu dali počuť. Mráz bol m -30 C.

Obyvatelia boli odvádzaný na hroby a k Dunaju a tam masove guľometmi postrelani, v mnohých prípadoch v bytoch, vo dvoroch a na uliciach puškou, alebo revolverom odstrelení a orabovaný. Tich, ktorí boli zabytý v bytoch, vynášali na ulice do snehu a na mráz a stade na vozoch prevážaný na hroby, v nedostatku vozov vojsko zachytávalo mrtvole za nohy a a po snehu odtahovalo na hroby. Na hroboch ich sobliekali, orabovali o všetko čo malo akú koľvek hodnotu. Zlaté veci aké sa nedaly stiahnuť s prsta, odsekly prst. Naušnice jednoducho vytrhli z úš a v mnohých pri-

padoch sa i zlaté zuby vyrážaly z úst.

Tito na taketo zverské spôsoby, bez rézsušku bez akej kolvek pričiny zabíti, zavraždený zamordovaní neboli pochovaný na hreboch na ktoré boli odnášení aby nemali miesto na ktoré by sa mohol postaviť pamätník aby nebolo miesto, ktoré by sa časom stalo ako Golgota ku ktoréj by sa pozdejšie viedli púte, aby neostalo miesto hrob a trebars spoločný na ktorý by sa časom postavil pamätník ktorý by sa dvíhal ako výkričník volajúci a hlásajuci celému svetu, že tu na tomto mieste bolo prevedené najväčšie vraždenie, ktoré sa ľudstvo nepamäta a preto tieto mŕtvoľ boli znova nakladané na nákladné autá a vozy, prenášané k Dunaju, hadzane do vody pod iad aby nezostala ani stopa po nich.

Za Novým Sadom nasledovaly ostatné bačanské dediny, medzi nimi slovenské osady: Petrovec, Kysáč atď, kde tá istá zberba po uži ozbrojených osvedčených maď. fašistických vrahov, obkolia obec, aby nik nemohol zutekať a tak sa zachrániť pred utrpením.

No nezkončili sa všetky razie v januari 1942, ľud si nemohol oddýchnúť a slobodnejšie vydýchnúť počas celej okupacie, lebo neludskosť hrozila a fašistické beštie prevádzaly razie vo väčšej alebo v menšej miere počas celej okupacie.

Takéto razie býly prevádzané i v mesiaci auguste 1942, ba i na samom žbabele útek pred Osloboditeľskou Červenou Armádou a partizanskými oddielmi, okupant prevádzal rázie a zverstvá v ktorých upotreboval nie len pušky, gulemety a revolversy, ale i tanky a vrhače plameňa. Na žbabele útek okupantom nestačilo povraždiť čím viacelj nevinného ľudu, ale chcel požiarom zničiť domy obytné a hospodárske staviská, vyhorené "humná" a aby svojom sadizme čím lepši dojem nechal za sebou, v takýchto prípadoch vyhnal všetko obyvateľstvo z dedín do "jám", obklúčil gulemetami a prinútil sa dívat na požiar, ktorý ničí budovy, statok a ostatný majetok.

Obyvateľom dediny Kysáča rydze slovenskej osady 13. októbra 1944 rok. zostane na duši ako nevyliečiteľný vred, ktorý ho bude upomínať že toho dňa maďarská a nemecká fašistická beštia vyhnala do "jám" všetkých obyvateľov, ktorých našla v obci, povraždila obyvateľstvo, ktoré sa skrylo ale bolo votrelicami odhalené, zapálila obec a vyhnatých v jarnach odsúdila k smrti zastrelením z gulemetov. Od tohto zločineckého úmyslu pokojamilevné obyvateľstvo slovenskej obce Kysáč bolo oslobodené bližiacov sa Červenou Armádou a partizanskými oddielmi, pred ktorými sa fašistická beštia dala na panický útek.

Počas každej razie, fašistické maďarské vrahovia okrem vraždenia, zabijania na najneludskejšie spôsoby, často nabodnutím na bodák, rozbijaním detských hláv o kamene na ceste, pachali i ostatné vraždy a ak niekto nezakúsil telesné utrpenie bol orabovaný.

Nad kym a aké zločiny počas razie prevadzali fašistické maďarské vrahovia, najlepšie zobrazujú jednotlivé zapisnice, z ktorých vysvetlá, že od utrpenia neboli ohrozeni nevinni mužovia, starci, ženy a deti. Aby čím neludskejšie a zverskejšie mohli prevadzat vedúci raziev svojim aktivne učinkujucim odriadeným pred počiatom razie dávali ostré alkoholicke nápoje a náš ľud bol vraždený, trýznený a bitý očranou maď. fašistickou zberbou po uži ozbrojených osvedčených vrahov.

Ako ilustráciu podávame zapisnicu číslo C 202 a nemožeme sa
ubrániť otázke : čo urobil 87 ročný starec Ján Francisty z Nového Sadu
ktorý ležal na posteli vo svojom byte. Či snáď to že nemohol poslúchnúť
výzvu vraha, ktorou mu nariadil vypratať sa na dvor, či snáď to že nevlá-
dal na rozkaz zdvihnúť nad hlavu, to bolo dostatočným dôvodom aby bol
prikytý smrtelnou guľkou na ppostel.

Čo urobili deti Maďacký Michala z Kysáča, tri ročná Marienka,
a 5 ročný Miško, že boli zabité. Či snáď to že nerozumeli nariadenie
maď.-fašistického vraha ? Alebo či bolo dostatočným dôvodom k zabitiu
detí to, že im vyvraždili v dome starého otca a príbuzných?

Ako ďalšiu ilustráciu maď.-fašistických zločinov uvádzame zá-
pisnicu C 44, ako dôkaz že fašistickí okupanti ku svojim výčinom na po-
moc si braťi policajných psov. Po dokopaní maďarským žandárom a detektí-
vou Grňa Mariu z Kysáča pustili policajného psa, ktorý ju strhol na zem
a dohrýzol.

Aké údery puškou dostavala Chrtan Zuzana z Kysáča od maďarskeho
vojaka, keď sa mu až kolba na ~~muž~~ puške zlomila / viď zápisnicu C 47/.

Čo urobila Poniger Zuzanna rodená Čelovský z Kysáča, že musela
byť zastrelená až jedenástimi guľkami / zápisnica C 52 /.

Ako dôkaz, že je naše tvrdenie zprávne a že v týchto ráziach
pomáhali i miestny obyvatelia maďarskej národnosti fašistický naladený
uvádzame zápisnicu číslo C 54 v ktorej jasne hovorí o tom, že u Grňu
Štefana z Nového Sadu v klude prešla bez obeti ale na udanie susedy
Ilony Nagy rod. Varsany, ktorá vo svojej nenávisti obvinila celú rodinu
ako komunistov a len potom sa hliadka vrátila znova do Grňov a vyvraždi-
la skoro celú rodinu.

Či bolo dostatočným dôvodom k zabitiu a hodneniu dô Dunaja Pe-
tra Francistého z Nového Sadu to, že priležitosťou legitimáciu maďarskej
vrchnosti, ktorá sa maďarskému žandárovi zdala nie dobrú, alebo snáď k
zabitiu bola dôvodom otázka prečo by legitimácia nebola dobrá keď ju oni
sami tj. maďarský okupanti vydali / zápisniča číslo C 55 /.

Uvedené prípady, nech slúžia len ako ilustrácia maďarsko fašis-
tickej neludskosti a ako dôkaz o ich výčinoch nech hovoria priložené
zápisnice. Podotíkame že mnohé zločiny ostaly neodhalené len preto, že
nemal kto o nich udat dátu do zápisnice a takéto zločiny boli v mnohých
prípadoch najtaššie a odohrali sa v osadách, kde boli osamelé slovenské
rodiny medzi maďarským ~~muž~~ alebo nemeckým obyvateľstvom, a takéto rodiny
boli vyvraždené ^{soboj} všetkými členmi, že nemá kto o nich podať zápisničnú
vypoved.

INTERNOVANIE

Hned od počiatku okupacie, po vpáde maďarské fašistických hord, započalo sa masové prenasledovanie slovanského a antifašistického ľudu v Báčke. Vyhaňanie jednej čiastky srbského a taktiež i istý si počet i slovenského ľudu za hranice, masové internovanie bolo na dennom poriadku.

Takto Slováci žijúci v Báčke pocítili hned od počiatku okupácie metódy nového poriadku v Európe ktoré zavádzal Hitler a jeho následky akým bol i maďarský diktátor Horthy, ktorý z vďakу naproti Hitlerovi, že mu pri trhaní Československa dal južnú a východnú časť Slovenska a pri útoku na Juhosláviu dovolili mu okupovať Báčku a Baraňu, kopiroval všetky metódy a poriadky zavádzané Hitlerom, a preto po príklade Hitlera i maďari zavierali a sprevádzali Slovákov, Ukrajincov a pozdejšie i Rumunov do koncentračných táborov.

Takéto koncentračné tábory Maďarsko malo mnoho ale spomenieme len tie v ktorých boli internovaní len Slováci ako sú: Vizič, "Aerodrom" a "Oficiersky dom" v Novom Sade, Bačska Topola, Veľká Kaniža, Starý Bečej, "Jarvan korház" v Sombore, Garan, Kistarcsa, "Csilag erőt" v Komárne, "Tolonchaz" /postrková stanica/ v Budapešti.

Život v týchto koncentračných taboroch bol hrozný. Zaobchadzanie bolo surové a strava mizerná. Pobyt medzi stenami "Toloncházu" v ktorej sa nachodila peštianska spodina, zlodeji, žobráci, spoločnosti s prostitútmi duševnými i telesnými, v spoločnosti úpne zvrhlej bol opravdovým utrpením.

Ako ilustráciu maďarských koncentračných taborov opíšeme tábor v Kistarcsu. Tento internačný tábor nachádzal sa nedaleko Budapešti a vzdialenosť od nej asi 18 kilometrov. Pozostával zo siedmich budov. Okolo tých budov bola vysoká stena, na ktorej sa nachádzaly elektrickým prúdom nabité drôt. V každom rohu bola strážna veža s guľometom a jeho obsluhou strážnikom. Akýkolvek útek z tábora bol nemožný. Strava bola mizerná a nečistota ohromná najme ku koncu vojny. I keď tuná malý postele slabý osoh bol sních, zaplienili sa do nich ploštice v ohromnom počte tak že o nejakom spánku tu nemohlo byť ani reči. Keď k tomu pridáme ešte množstvo bôch možeme si predstaviť aký život tam mohol byť. Stalo sa na pr. že sa niekolko pokúsili o útek, keď ich dochitili strážníci ich natolko zbilí, že následky toho budú cítiť do svojej smrti. Ponižovanie, surové nadavky a bitka bola na dennom poriadku. Vôbec zaobchadzanie v koncentračnomtábore bol neľudské, zverské do najvišieho stupňa a řídostojné každého štátu ktorý sa chcel za kultúrny považovať. Čím vetšmi sa bili ku koncu vojny tým sa zaobchadzanie stávalo horším a maďarský fašisti úplne počali kopirovať nemecké metódy zaobchádzania so zatvorenými koncentračných taboroch. Keďže nemali maďarskí tyranči také moderné prístreje ako Nemci pre trýznenie, trýznili a mučili podľa svojich schopností na stre dovecký sposob. Zaobchádzanie v maďarských koncentrákoch svedčia 122 zápisnice, výpovede ľudí, ktorí boli zavretí v týchto koncentrákoch.

Vetšinov všetci tí ktorí sa dostali do koncentračných taborov boli odvlečení do "Armiji" a ako tam s nimi zaobchádzali o tom hovorí naša zvláštne stat "Armija".

Najhoršie zločiny v koncentračných logoroch boli prevádzané keď sa blížila Červená Armáda. Maďarski a Nemeckí fašisti pred Červenou Armádou vyprázňovali mestá i dediny a obyvateľstvo hnali pred sebou. Samosebou sa rozumie, že i koncentračné tábory vyprázdnili, aby za sebou nezanechali svetkov, ktorí by ich mohli obviňovať.

Keď sa územie Maďarska, pri poslednej fáze vojny tak zmenšilo, že už nemali kde sťahovať koncentračné tábory, prestahovali ich za hranice do Rakúska, Čiech ale hlavne do Nemecka.

Takto sa tieto naše slovenské obete Maďarsko-nemeckého fašizmu dostali do koncentračných táborov vo :Flossenburgu, Heršburgu, Dachau, Sachsenhouse, Schersingeri, Belsen, Belgere, Mauthausene, Buchenwalde, Ra-wensbrücku, Dortmunde, Strashofe, Ausswitzi, Terezine, Pankráci u Prahy a iných.

Ako zaobchádzali v tychto koncentračných táboroch, na aké neludské spôsoby ich mučili, trýznili, vraždili, zabíjali a za živa spalovali, je celému svetu známe. Spojenecké vyšetrujúce komisie sozbierali mnogo dokazujúceho materiálu a preto myslíme že stačí, keď s priloženými zápisnicami dokážeme že i naši, slovenský mužovia a ženy, boli pdvlečení do týchto táborov a tam mučený a vraždený.

Aby zachránili, alebo len predĺžili svoj život, museli mnogo krát jest ľudské mäso a to čo bolo pohodené psom. Život v takýchto koncentračných táboroch bol tak neznesiteľný, že ak niekto v nich vydržal šest mesiaci bolo od samich komandantov táborov a dozorcov nazývaný "švindlerom" lebo to mali tak vypočítané, že i najsilnejší jedinci vydržali len šest mesiaci/viď zápisnicu D- 102./.

O tom ako trýznili v koncentračných táboroch dokazuju zápisnice tých ktorí sa vrátili, ale o tom ako vraždili, spalovali, by mohli hovoriť len tí, ktorí i to pretrpeli, tých však nieso, tí zahynuli a že i tieto obete mal náš slovenský ľud, ktorý padol pod maďarský fašistický režim dokazuju zápisnice pod číslami: D- 1, 17, 19, 43, 49, 50, 52, 57, 59, 64, 70, 75, 81, 82, 83, 96, 98, 99, 111, 121, a že medzi nimi boli i obete ženského pohlavia zápisnice čísla :D- 48, 73, 97, ..

Slovenský ľud v Beňke okrem týchto hore uvedených obeti mal ešte i obete, ktoré boli povraždené v koncentračných táboroch, ale o ktorých nemal kto udať dátu do zápisnice.

NÁSILNÉ ODVADZANIE SLOVÁKOV K VOJSKU? NA NÚTENÉ PRÁCE

A NÚTENÝ VSTUP DO ORG. "LEVENTE".

Ked Maďarský fašistický okupanti, okupovali Bačku, chceli si hned získať Slovákov pre sprevádzanie svojej zložineckej politiky proti bratom Srbovi a ostatným antifašistickým národám žijúcich spolu so Slovákm v Bačke.

To sa im však nepodarilo.

Maďari všade nachádzali na odpor Slovenského ludu v Bačke. Každý pokus Maďarov aby si ich získal, sjednotil ich ešte viac s bratmy Srby a ostatnými antifalistickejmi národami.

Maďarsko-fašistický okupanti hned preukázali svoju pravú barvu ľ. proti Slovákom.

Ked videli že si nemôžu Slovenský národ pre svoju životíkum získanu zložineckú politiku získat, hodili sa na prevýchovu slovenskej mládeže nútenej organizáciou "Levente", ktorá ma v svojom celi prevychovať slovenských chlapcov vo fašisticko-vojenskom duchu, a potom ich verbovať do vojska a odviesť ich do boja proti bratským Sovjetským národám.

Ako učiteľov tejto organizácie Maďarský okupanti poslali do každej slovenskej obce, vycvičené k trýzneniu a bitiu fašisticko-maďarské zveri, ako čo boli: Marosi, Kapitany, Fodor, Varga, Špank, Kovač a mnohí inf..

Týto cvičitelia org. "Levente" ani trochu nezaostali za svojimi stredovekými tyranskými predkami.

Hned pon príchode maďarskohorthyovských fašistických band, začal nútenu vstup slovenských chlapcov do fašistickej organizácie "Levente". Mysleli si že tu zvítazia.

Ale mladé slovenské pokolenie sa im nepoddalo. Maďari ešte tu dožili veľký neúspech. Slovenských chlapcov začali policajti hnati pod puškami na cvičby, ale správnejšie povedané na mučilištia. Tu ich nadávali, urážali v národnnej cti, trýznili a bili, ako čo nám hovorí zápisnica číslo: H - 13. o Mičko Štefanovi z Pivniči, ktorého na cvičišti, čiže mučilišti bili, a nutili ho aby sa zapisal za Maďara, keďže sa ako povedomy Slovák nechcel pomádať, a keď viac nemohol podnieť bitie, utiekol im z cvičišta a mučitelia začali za ním strieľať. Alebo ako čo nám hovorí zápisnica číslo: H - 349. o Selšký Samovi z Hložian, keď si nechcel položiť na hlavu "Leventistickú" čiapku, tak mu preto ostríhalí vlasy a s tým mu znakazali hlavu až kým mu vlasy nenariasli, a pri tom ho zaviazali oz strom a potom ho pichali z nožičkami po celom tele za celú hodinu. Ale pri trýznení a bití slovenských chlapcov sa oni nezastavili, šli ešte ďalej, tak že následkom trýznenia zapričiali aj smrt slovenským chlapcom, ako čo nám hovorí zápisnica číslo H-457. kde jedenastročného chlapca Chrtana Michala z Kysáču, pretože nevedel maďarský "oktató"/veliteľ/ Varga a Špank z Nového Sedu, zveri v ludskej podobe, povalili ho na zem, bili ho, gazili a urážali v národnnej cti "Butta toth" a "buddas toth", potom ho prehanali po cvičišti až kým nepadol do bezvedomia. Ked odviezli domov, dostal zápal mozgu a za jeden deň zomrel.

Takéto zločiny spáchali nad tisícimi slovenskymi chlapcami v celej Bačke v mene svojej "Svätoštefanskej" korune.

Slovenský národ ako i mládež, nehladeli so zloženými rukami, ako ich idu Maďarsko-horthyovské fašistické zveri zničiť, ale ešte v lete 1941. roku zúčastnili sa národného povstania spolu s Juhoslovanskými národami. Začali žiť vstupovať do Partizánskeho odboja a zúčastnili sa organizovania národného povstania a ničení maďarských krvôživných zverí. Keždý nový spáchaný zločin bol výzva a vstup do boja.

Maďarský - fašistický okupant jednohlasne vyhlásením, 16 decembra 1941. roku pripojil si k maďarsku okupovanú teritoriu Bačku, i keďže je známe každému, že maďarsko podpísalo smluvu s Juhosláviou o večnom priateľstve ktorá bola podpisaná maďarskou vládou. Pripojením týchto Juhoslovanských krajov okupant počal hnet nútene odvádzat Slovenských chlapcov. Nezákonne bolo okupovať Bačku, a mobilizovať Slovenských chlapcov do svojho vojska, lebo to neschválili ani Medzinárodné organizácie.

Októbra mesiaca 1941. roku, predsa začali s násilnou mobilizáciu

Slovenských chlapcov do svojho imperialistického vojska, a potom ich odvádzali do boja proti brátskym Sovietskym národám.

Najprv ich odviedli do kasáren, kde boli na najhroznejšie spôsob trýznený a bití, len preto, že nevedeli maďarský ako nám jasne hovorí zápisnica číslo H - 341 o Valent Štefanovi z Laliti, ktorý bol vojákom v meste Baja. Tam ho dôstojníci na cvičbách trýznili, kde musel ležať i v blate po pár hodín, len preto, že nevedel maďarský. Tak ako bolo v kasárenach tak bolo i na fronte. Každého trýznili, bili na najhroznejšie spôsoby a urážali národnnej cti. Slovákov dávali na najnebespečnejšie miestá. Ako čo nám hovorí zápisnica č. H - 83 o Mráz Janovi z Petrovea, ktorý bol násilne odvedený na východný front. Keďže nechcel bojovať proti brátskym Sovietskym národám, potom ho zaviazali a dali ho vyset dve a pol hodiny kde trýzna krát padol do bezvedomia. Prvou príležitostou prebehol klervenej Armáde.

Keď bol niekto nemočný tak mu to nechceli priznať a liečiť ho, ale hore dalej trýznili a prehánali ako čo nám hovorí zápisnica č. H - 163 o Demiter Michalovi z Laliti, ktorý bol už na smrť chorý ale vojenský lekári ho nechceli liečiť, len preto, že bol Slovák a dalej ho trýznili.

Trebá zo Slovenských chlapcov trýznili, bili dávali ich na fronte na najnebespečnejšie miestá a na ten spôsob ich chceli lebo pomadarčiť, alebo zničiť a wykoristiť ich za sprevádzanie svojich zločineckých plánov. To sa im však nepodařilo. Slovenský chlapci prvou príležitostou utakali k brátskej klervenej Armádi, alebo domov, a stadiaľto do slovenského partizánskeho oddielu v Báčky.

Keď maďarský-fašistický okupanti, okupovali Báčku, tak si hneď pridržali všetky suverenné práva nad týmto severným Juhoslovanským krajom. V množstve spáchaných zločinov, ktoré spáchali maďarský fašistický okupanti, ~~nikyňkto~~ pre sprevádzanie svojich vojenských, politických a hospodárskych cieľov, zvlášť sa vytíčuje, násilné odvádzanie, Slovanov na nítené práce, v spojení so sprevádzaním svojich vojenských imperialistických plánov.

Ako prostriedok za ničenie ~~nikyňkto~~ nenávidených Slovanov, maďarský okupanti viužívali návádzanie na nítené práce Slovanov v svojich záujmoch, a proti ich vlasti. Považovali že na ten spôsob sprevedu ich zničenie.

Už kúsok 1942 roku začali násilne odvádzať Slovenských ľudí, staršie ročníky do pozadia a na frontu.

Tu sa maďarský okupanti chopili hneď svojho stredovekého spôsobu a začali sa považovať za velkopánov a zo Slovákov zaobchádzali ako s otrokmi. V pozadí boli zaradený na najhoršie a najtašie práce, ako čo boli v rudo-kopáčach, na letiskách, továrnach a v kamenolomoch. Tu museli pracovať vo dne a v noci. Trýznili ich hladom, bili a urážali národnnej cti. Dávali im určanú prácu, a potom im povedali, že keď ju skončia dostanu jedlo. Práca sa niekdy otiahla cez celý den a noc bez odmietu a tu ich držali takých výhľadovelích a slabich bez jedla. Po tažkých práciach nemali ani trochu odichu.

Tento čas vybraťa si "maďarská víšia rasa" pre trýznenie a bitie "Slovenských otrokov" ako to onj nazívali. Slovenských ľudí trýznili pre najmenšie prýčinu ako čo bolo kupovanie stravy alebo shovor v Slovenskej reči, o čom nám jasne hovorí zápisnica číslo H - 159. So svojim trýznením a bitím nezaostali ani trochu ze svojim stredovekými týranskými predkami.

- 3 -

Ako čo nám hovorí zápisnica číslo H- 343, Pavlovič Ondreja, tak ho zbili len preto ,že bol Slovák až mu zlámali nohu a nechali ho ležať v maštali na mokrej slame,bez akéhokoľvek lekárskeho dozoru,tak že ostal chromý na celý život.

Takéto zličiny sprevádzali nad tisícctimi Slovákm, tak že mnohí nechali svoje kosti ~~po~~ na území tyranského Maďarska. V pracovných jednotkách na fronte nezaostávali s trýznením,bitím ale zabehádzali ešte horšie,dávali slovákov na najnebezpečnejšie miesta,na vyberanie min,osádzanie pichlavých drotov medzi frontami a kopanie zákopov.Na takéto práce ich vyháňali medzi fronty počas najtuhších bojov,kde mnohí nechali svoje životy.Zo zápisnice číslo H- 92. uvádzame výpoveď Poniger Tomáša ~~mu~~ z Petrovca:"Bol som maďarským okupantom násilne odvedený na nútenu prácu,ku pracovnej jednotke číslo 5025.Tu som pracoval na najťažších opevňovacích prácach pred frontou.Strava kedy bola,kedy nie.Boly časi .že sme i päť-šest dní stravu nedostávali.Spávali sme po horách zväčša pod otvoreným nebom.Takto mučený hladom a nespavosťou a medzi dvoma frontami bol som telesne i duševne celkom vyčerpaný a na zdraví podlomený."

Na tieto viš uvedené spôsoby chceli zničiť,odnárodnit a získať slovenský ľud pre sprevádzanie svojej zločineckej politiky.

Ale slovenský ľud sa im nepoddal.Nezakolísal ani pri najhroznejších zločinoch,ktoré páchaly maďarsko-hortiovské fašistické bandy naňom.Zostal verný tradiciám slovanských národov.Zúčastnil sa veľkej osloboditeľskej vojny,a dopomohol k zničeniu fašistickej hieny,spolu s bratskými Juhoslovanskými národmi na čele s najväčším bojovníkom za ľudovému práva a demokracie celého sveta,bratským Sovětským Sväzom.

- 0 0 -

ODNARODNOVANIE.

Celkové politické, spoločenské konanie a snaženie okupantov, všetky opatrenia na ktoromkoľvek poli, maly základný cieľ násilné odnárodenie nášho slovenského živlu v Báčke. Toto všetko sa prejavovalo v úradoch, v cirkvách, v školách, zastavením činnosti všetkých kultúrnych a telocvičných spolkov, zakladaním nových maďarských spolkov, nítený nákup maďarských kníh a novín, odoberanie rádio prístrojov a iné. Celkovo máme zaznamenané 104 prípady pokusov násilného odnárodenia.

Násilné odnárodenie dialo sa hneď po našich obecných úradoch. Úradníci boli prepripravovaní, pozbavení živobytia a na ich miesto postavení Maďari. V úradoch sa počas celej okupacie žiadalo hovoriť maďarský. Keď sa ľovek domáhal svojich práv, nechceli ho vypočuť ak nehovoril maďarský, hoci i mal na to zákonné právo. Pre tých ktorí sa nerozprávali maďarský, oni mali zvláštne spôsoby zaobchádzania. Vždy boli pohotový nadávať, urážať ako na pr. buta Tót, nebeszélyen fa nyelven, bődös Tot meg in beszél a fa nyelvam, magyar kenyeret eszel atď. Osoby ktoré prejavovali záujem o maďarizačné snahy okupanta, a tiežto snahy potporovali, odmeňovali ich na rôzne spôsoby a naopak, osoby ktoré sa chovali indiferentne alebo sa dokonca stavali proti ich snahám, prenášeli im ukracovali na právach. Osobám, svojim prívržencom poskytovali rôzne výhody, pridelovali rôzny materiál ako na pr. topánky, súkna, plátno, ponošky a iné veci, ako i rôzne zárobkové možnosti. Naproti tomu na druhej strane ukracovali osoby ktoré ktoré sa im nezdali dosť im náchylné i o práva, ktoré patrili každému občanovi bez výnimky.

Príchodom okupanta do Báčke zastavená bola celková činnosť všetkých našich kultúrnych ustanovizní /Matici Slovenskej, miestnych výborov Matici slovenskej, Štartacích spolkov, Krúžkov, Čítarní a spevokolov/, telocvičných spolkov /Sokolských Jednot/, a športových klubov. Zväčša majetok týchto ustanovizní bol shabaný, znčený alebo daný maďarským spolkom, ktoré bolí pozdejšie založené. Na miesto týchto spolkov boli hneď daté pokyny s úradnej strany pre utvaranie nových maďarských spolkov. Ako na pr.: v každej obci založené boli bárs aj s 3-4 členmi spolky "Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetkezet, Tűzharcosok Szövetkezet", politický MÉP, telocvičné Levente. Lákanie do týchto spolkov prevádzané bolo rôznymi sľubmi, výhodami a niekedy i hrozbami. Novootvorené spolky maďarské boli všemožne materiálne a morálne potporované.

Propaganda maďarskej a tiež i maďaronskej literatúri bola na neuveriteľné spôsoby sprevádzaná po našich slovenských osadach v Báčke. Hneď po okupácii týchto kraju, rozliezli sa ako kobylky po slovenských dedinách rôzni odpredavači kníh a obrazcov ako i sbierateľia preplatiteľov na knihu v ktorej mali byť zaznačené mená všetkých osôb zaslúžilých sa za maďarský štát v Báčke. S takýmto odpredevačom vždy išiel i člen miestnej polície ako dôverná osoba. Ak sa niekto zvlášť zdráhal kúpiť knihu, alebo sa predplatiť na noviny, volaný bol do miestného obecného domu, kde sa mu ukázali rôzne propagandistické obrazy znázorňujúce krvavé činy údajne zapríčinené

komunistmi a opýtaný bol či chce také niečo, keď sa nechce predplatiť, potažne kúpiť plody 1000 ročnej maďarskej literatúri. Nejeden odpredavač poslúžil sa i podvodom, žiadal nejaký milodar, k tomu potreboval potpis a tak nanutil mnohé veci odpredať up lašenému slovenskému ľudu v Báčke.

Od mnohých našich ľudí žiadali pomádarčenie mien. Toto bolo prevádzané na rôzne spôsoby. Úradníctvu sa slubovalo lepšieho postavenia v štanej alebo v obecnej službe. Najviac však bolo slubované pridelenie zeme ak si premenia meno. Tento spôsob je zvlášť známi medzi bývalími bojovníkmi z prvej svetovej vojny. Keď však bolo odoprete zmeniť si meno, mnohí utratili službu, alebo boli na iné spôsoby prenasledovaní.

Odnárodenovanie zvlášť sa chcelo postihnuť po našich cirkevných sboroch. Od miestnych knázov žiadalo sa služby vykonávať na maďarskom jazyku, spievajúcemu v kostoloch. Knazi boli prenasledovaní, upozorňovaní a bolo im vyhrážané stratiním úradu. Snaha v pomádarčef naše cirkevné sbori diala sa na ten spôsob, že do našich sborov poslatý boli knazi Maďari. Takéto prípady boli v Bajši, v Pivnici, v Novom Sade a v Palanke. Alebo postavovali knázov na naše školy ako učiteľov pre vyučovanie náboženstva, aký prípad máme zaznamenaný v Kysáči a v Pivnici. Knazi Maďari bez meškania dali sa do práce, stali sa agentmi, polými eksponentmi a rafinovaný, aby podrivali pokoj v cirkvi, jednotu duchovnú a rozbodoj. Rozrývali, hľadali slabiny, zdierali všade a do všetkého, vyzývali, uvádzali do pokušenia náš lud. V tomto im pomáhali Maďari notári, ktorí sa snažili o pomádarčenie cirkevných sborov. Utočili na miestnych knázov, obžalovali a snažili sa ich dostať preč z dediny. Tak bajšanský notár Györe Ferenc skrze Jozefa Šukáka "Čorba" chcel dosiahnuť úplné pomádarčenie slovenského cirkevného sboru, tak že podvodom dal evanjelikom podpísovať prosbu o pomádarčení celých služieb božích. Naša mládež nútene bola chodiť na leventistické služby božie, pri ktorých sa vždy spievala maďarská hymna a inou priležitostou odrieval "hiszek egy". No všade zachávala sa slovenská duchovná jednota, našu dôstojnosť nesklonila ani hrozba, a čo ústupku bolo, to len čiste vojnové surové pomery okupantov nám vnútili.

Zvláštného povšimnutia si zaslhuje spomenutý maďarizačný pokus cestuo školy. Tu maďarské úradné kruhy mali svoj zvláštny systém, už praksovaný više 100 rokov na našom slovenskom ľude. Hned po ich príchode boli mnohí naši učitelia prepustení zo služby, bez príčiny, mnohí boli preložení do druhej obci a niektorí i internovaní. Milan Špevák, učiteľ v Petrovci. Hned po príchode okupantov do Báčky narábaný bol popis školopovinných detí. Predchádzala i tu najdriev silná propaganda. Takže i tá najstaršia starena zvedela aké neštastie postihne tých, ktorí si svoje dieťa nezapíše do maďarskej školy. Györi Ferenc, notár bajšanský, postaral sa o to aby bol strach ešte väčší, dal zaslať Slovákom z Nového Sadu z nejakého úradu dopisy, v ktorých bola otázka, že kde sa chce patričný stahovať. Lebo už pred tým bolo vyhrážané tým ktoré si dieťa zapíše do slovenskej školy, vyhnatím z Maďarska. Keďže predsa bol dostatočný počet dietok do

zapisaný do slovenskej školy, volaní boli rodičia do obecného domu a tam sa konal nátlak na nich, vere slovenskej školy sa zavreli v mnohých našich osadech. Na miesto nich otvárali sa v každej našej osade oddelenia s maďarským vyučovacím jazykom pre dve-tri deti pre deti pripadajúce maďarskej národnosti, deti úradnív a policajtov došlých z Maďarska. Krem toho utvárali sa útuľne pre malé deti, kde sa maďarčilo a vštepovalo učením odriekať maďarské veršíky a spávat maďarské piesne/ako v Pivnici/.

Hned prvý školský rok 1941/42 zavedené bolo vyučovanie maďarčiny akon povinného predmetu, a to od I. triedy. Od II.-IV. triedy vyžadovalo sa mimo maďarských rzhovorov/prvoučných/ už aj čítanie a písanie po maďarský. Maďarské školské úrady vynucovali dokladnú výučbu maďarčiny a už koncom školského roku 1942/43 požadovali, aby sa slovenské deti vedeli služiť maďarskou rečou v obyčajných situáciach každodenného života, neberúc ohľadom, že ani slovenské učiteľstvo nemohlo za tak krátku dobu naučiť sa maďarskú reč, tým ďalej, že nanútená vyvolala ako u učiteľstva tak aj u žiactva zrejmý otpor. Vo vyučovaní maďarčiny natískali direktnú metodu, to jest aby sa deti na maďarských hodinách iba po maďarský rozprávali. V školskom 1943/44 roku v násinej maďarizácii išli tak ďaleko, že základ v prírodných naúk/t.zv. prvouku al ebo cvičenie umu a reči/v I. a II. triede nutili vyučovať paralelnou direktnou metodou, totiž všetko čo sa deti učili po slovenský, aby sa naučili i po maďarský. Kysačskému učiteľskému sboru bola osobitným aktom vyslovená nespokojnosť vrchnosti, že nedbale vyučuje maďarčinu a nanucovaná bola direktná metoda a dokladné vyučovanie maďarskej reči. Výsledky maďarizacie na Slovenských školách kontrolované boli nielen škôldozorcami, ale i inšpekciami zo samého ministerstva školstva v Pešti, podľa direktív vtedajšieho ministerstvá predsedu Kálleyho. Tento cez svojho ministerstvá úradníka Pétera Hálmoša a Šarkány Endreho däl skúmat výsledky maďarizacie po našich slovenských obciach a hľadať sporné alebo neoverené argumenty/maďarské priezviská po našich obciach/, ktorými by mohla maďarská vrchnosť argumentovať pred svetovou verejnoscou ako tieto osady v minulosti neboli slovenské a vymáhať ich trvalé privtelenie k Maďarsku a vykonať maďarizaciu tunajšieho zlomku slovenského národa.

Slovenské učiteľstvo a vobec úradníctvo s ľudom zostalo verné svojmu národu, majúc živý príklad násilného odnárodňovania vo svojom okolí, snažilo sa pokyny nevykonávať a ich paralizovať. Poznávajúc výsledky maďarizačné v osadách popri rieky Tise, ktoré boli pozbavené svojich svojich učiteľov, knázov a úradníkov slovákov a na ich miesto bolo postavené maďarské učiteľstvo, kňažstvo a úradníctvo, to sú: Temerín, Ada, Kupusinovo, Báčska Topola, Senta, Čantavír, Doroslovo, Bajša a iné, čisto slovenské obce pod vplyvom maďarského učiteľstva, kňažstva a úradníctva boli pomádarčené.

Porážkou a odchodom Maďarov z Báčky, zachránený je náš slovenský živel od horeuvedeného neštastia, pevne veríme, že sa takéto niečo nemôže viacéj staviť a náš národ bude sa môcť slobodne vyvíjať a zaistenejšiu budúcnosť.

SÚHRN POPÁCHANÝCH ZLOČINOV MAĎARSKÝMI OKUPANTMI NA
SLOVENSKOM ĽUDE V BÁČKE.

Napomíname že súpis nie je úplný, ponevač v maďarských anemických dedinách, kde bývali jednotlivé slovenské rodiny, ktoré boli v mäčou čiastkov vyvraždené alebo odhnate do koncentračných táborov a o ktorých nema kto dať presné dátá.

Štatistický prehľad ľudských obetí pozbavených života

obec	počet zavraždených vo väzení, v koncentrákoch a v ráziach	počet zahynutých na nútnej práce	počet zahynutých v maď.o-kup.vojsku	Spolu
				XXXX
Kysáč	54	18	30	102
Petrovec	24	40	42	106
Hložany	20	11	22	53
Kulpín	2	-	12	14
Pivnica	4	22	21	47
Selenča	5	14	18	37
Lalička	2	4	5	11
Bač. Palánka	5	-	9	14
Čib	2	1	2	5
Nový Sad	28	-	-	28
Červenka	40	-	-	40
Silbaš	5	-	6	11
Begeč	-	1	6	7
Torža	-	-	6	6
Bajša	-	-	2	2
Spolu obeti:	191	111	181	483

Štatistický prehľad prenasledovania a trýznenia

Druh zločinu	počet prípadov
A - Vehod okupanta	104
B - Väznenie a "Armia"	97
C - Rázie	207
D - Internovanie a "Armia"	123
E - Prenasledovanie a "Armia"	493
I - Odnárodnovanie	102
Spolu obeti	1126

D O S L O V.

Mimo týchto, napred uvedených, ľudských obetí, slovenský ľud Žijúci v Báčke, maďarsko-fašistickým okupantom bol poškodený i materiálne.

Tieto škody zapričinené na majetkoch delíme do dvoch skupín:

Do prvej skupiny patria škody, zapričinené okupantom úplne zločineckým spôsobom, asice tak, že okupant jednoducho v padol do domu a vyroboval ťatstvo, potravné články, statok, postroje, koče a ine. V mnichých prípadoch toto urobil v poly, počas polných prác.

Takýmto spôsobom slovenský ľud bol orabovaný asi o 1200 koni s postrojami, asi o 700 vozov, o nie malé množstvo roháčeho ~~zbraní~~ a druhého statku a konečne o bielyzene, ťatstvo a ine veci.

Do druhej skupiny zaradujeme škody zapričinené na majetkoch, ktoré boli prevedené pod rúškom zákona. Maďarský okupent si pre takéto zločiny vyniesol i zákon o rekvíracii. Tako bolo odobraté slovenskému ľudu asi 3000 /tritisic/ katastrálnych jutár zeme a dodelené Maďarom. Cestou rekvíracii odobral okupant okolo 5000 kusov rôzného statku /kone, kravy, voly, svine atď./ na ktoré v daktorých prípadoch dal stvrzenky ale ktoré najčastejšie nevyplatiel a ak áno, tak len minimálnou sumou.

Zo všetkého uvedeného vidno, že sú báčanský Slováci neshodovali s maďarskou okupáciou, že si ju nepriali, ani sa s ňou uspokojiť nemohli, lebo im v živéj pamäti bolo prenasledovanie ktoré zakúsili od svojich tyraňov pred prvou svetovou vojnou. Te množstvo zločinov, ktoré na slovenskom ľude okupanti popáchali, je jasnym dôkazom toho, že úmysel okupantov bol, aby bitím, trýznením, vraždením, internovaním a ďalšími opatreniami podlomiť národné povedomie báčanských Slovákov, urobil ich poddajnými a posluhnými nástrojmi svojho politického plánu, ktorého uskutočnenie znamenalo by národné odumieranie Slovákov.

Po tomto hroznom utípení, ktoré báčanský Slováci utrpeli, ktoré im zapričinil maďarský fašistický okupant, počas celej okupácie, Slováci si prajú aby všetci vojnový zločinci boli postaveni pred súd, aby boli spravedlivym ~~zákonom~~ zaslúženým trestom potrestaní, aby nieriunivočné národy mohli žiť v ~~zne~~ pokoji a bratskej shode.

SMRT' DANIZNU! SLOVODA NÁRODU!

Tajomník
Anketnej Komisie
Ejimovszky

Členovia
Anketnej Komisie

Predseda
Anketnej Komisie
Ottó Hlavodaj

*pecnokáj
Ottó Hlavodaj*

POČET

padlých ~~minet~~ Slovákov v Národnno-Osloboditelskom ~~boji~~
vojsku Juhoslovanskej Armady.

Zahynutych.....	216.
Invalidov.....	<u>115</u>
S p o l u.....	<u>331.</u>

Dňa toho, do teraz zistených obeti, padlých v Narodno-Osloboditel-
skom boji, báčanský Slovaci dali 699 mŕtvych a 1.15 invalidov.

MENOSLOV
ZISTENÝCH ZLOGINGOV, KTORÍ
PAČHALI ZLOGINY NA SLOVENSKOM LUDE

V BACKE

1. Banyfalusi N. žandár v Petrovci, bil a trýznil Slovákov.
udal: Hrubik Ján, Petrovec, č.d.1230.
2. Molnár N. žandár v v Gajdobrej zabíjal lidi v Petrovci,
udal: Makan Ján, Petrovec
3. Szabó Ahtal žandár v Gajdobrej, zabíjal lidi v Petrovci,
udali: Majera Ivan, Petrovec
Makan Ján, Petrovec
Čani Karol, Petrovec.
4. Boros Pál žandár v Gajdobrej, zabíjal lidi v Petrovci,
udal: Makan Ján, Petrovec
5. Maksay N. advokat v Budapesti, poručník v pracovní jednotce 5018.v Kiskunfilegyházi.
trýznil a bil Slovákov.
udal: Pavel Bičiar, Selenča, Sladkovičova ul. č. 8.
6. Rozsa Tybor pochádza z Bají, a v Bajmoku pokušal sa odnárodnovať Slovákov a pri tom ih bil.
udal: Čriepok Jan, z Laliti.okres Odžácky.
7. Lotthy N. čatár, v jednotke 5034. v Kecskemétye prenasledoval a trýznil Slovákov.
udal: Hrnčiar Samuel,Lalit, zapisnica ~~pp~~ pod číslom:H/159.
8. Kovács László pod.pluk. a veliteľ kasárne v Balašských Darmatoch 1941-42 röku, prenasledoval a trýznil Slovákov.
udal: Demiter Michal, Lalit, číslo zapisnice H/163.
9. Szalay N. okresní načelník v Novomsade.
udal: Marčok Jozef, notár, v Hložanoch.
10. Sandor János, veliteľ protiletectovej jednotky v Petrovci 1944 roku hnal lidi pred frontom keď okupant utekal a ktorí sa do dne nevrátili, takže je vini jeho smrťi.
udal: Mučaji Tomáš,Petrovec, č.d.1416.
zap.číslo: A/85.
11. Getli András udal Slovákov v Petrovci Ktorí boli potom odvadzani ko koncentrakom.
udal: Mučaji Tomáš,Petrovec,1416.čd.
zapisnica číslo. H/85.
12. Csatá Lajos pol.veliteľ v Petrovci, teraz sa nachodí na pánskom poli v Galantskom okrese pp.
Kralov Brod, uražal narodnu čest slovensku.
13. Nagyszucs József, udal: Makan Pavel, profesor, v Petrovci.
notár v Petrovci pochadzajúci z okolia Szentesu sprevádzal raziu a raboval Slovákov v Petrovci.
14. Szakács Jozsef, udal: Kysela Michal, učiteľ, petrovec.
vel. žand. h. v Petrovci sprevádzal ráziu v Petrovci a bol hlavním pomocníkom zločinca Nagyszucsa.
15. Sztárcz Ferencz, udal: Ušiak Samuel Petrovec
a Pavlini Pavel, Petrovec
notar v Petrovci, prenasledoval Slovákov v Petrovci.
16. Kapitány Gyula, udal: Marčok Jozef, Hložani , č.d. 226.
veliteľ "Levente" a spravca školy v Petrovci, bil a trýznil Slovákov v petrovci a prenasledoval chlapcov na "Levente"
udal: Lekár Pavel, Petrovec, č.d. 1082.

17. Barina N.....žandársky "örmešter" v Pivnici, okres Odžacký
bíl a trýznil slovenský ľud, tam v službe bol
1943 roku.
udal: Zelenák Milan, Kulpin, 515. okres Novášad.
18. Baratkay N.kapitán odieľov za straženie, ktorý boli odo-
hnati na nútené práce do Somboru, tam mučil
a trýznil Slovákov.
udal: Madar Štefan, Pivnica 531. okres Odža-
cký.
19. Ambroš Kálmankapitan, v Kiskunhalasi 2o/I zl.j.l szásad
nariadił aby kažedeho kdo sa hlasí, že je
Slovák alebo slovenský rospisova bili a trý-
znili.
udal: Valentík Jozef, Pivnica 913,
20. Nograd i László....poddôstojník v Kiskunhalasi, vykonával naria-
denia zločinca Ambrusa, voj jednotky 2o/I.
1.szd.mučil, trýznil a gazil s putaním chlap-
cov Slovákov preto, že su Slováci a že sa
sa slovenský rospisovali. Pomenovaný Nograd i
László, je z mesta Filip salaš Pest megye.
udal: Valentík Jozsef, Pivnica 913.
21. Szilagyi Mihály..čatar /szakaszvezető/voj. jednotka 2o/I. 1.
század v Kiskunhalasi. Ktorý tiež ako Nograd
mučil a trýznil Slovenských chlapcov ktorí
boli v jeho jednotke, a to len preto, že
sa slovenský rospisovali.
udal: Valentík Jozsef Pivnica 913.
22. Balla N.žandár v Hložanoch, okres Novi Sad, tento
zločinec nie len, že trýznil a bil ľud v
Hložanoch ale mučil ženy ktoré boli pred
samím porodom a tak usmrtil po dve osobi
naraz, ako čo hovorí zapisnica: C-69.
udali: Záhorec Michal, Hložani, Hlavna ul.
114. číslo záp.C-69. a H/381.
Uram Duro, Hložani, č.d. 56.
23. Bolvar i N.Policajni velitel v Kysáči, okres Novi Sad,
zločinec a vrah, zničil knižnicu Slovenského
Čítacieho spolku v Kysáči, trýznil, bil a
prenasledoval Slovákov v Kysáči.
udal: Kovač Michal, Kysáč č.d. 918. číslo
zapisnice H/275.
24. Malinger Viliam, lelitel proti leteckej jednotke 5/2 légv.
tázér asztály v Györi v roku 1943. Daval
rozkazi bit a trýzniť všetkých Slovákov.
udal: Semartonsky Antal, Hložani.
25. Marmarossi Istvány, velitel miestnej polície v Hložanoch, okres
Novi Sad, v roku 1944. trýznil, mučil a bil
Slovákov v Hložanoch.
udal: Stupavský Pavel, Hložani č.d. 276. číslo
zapisnice
26. Turcsányi N.policajt v Hložanoch, okres Novi Sad, kde sa
nachádzal v službe 1944 roku, kde trýznil a
bil Slovákov.
udal: Stupavský Štefan, Hložani, č.d. 300.
27. Varga N.cvičiteľ org. "Levente" obivatelia Novi Sad v
roku 1943. trýznil a bil slovákov a chlapcov
nútené odvádzaných na cvičbi tak, že zaprič-
nil mnohým i smrt ako hovorí i zapisnica z
Kysáču č.
udal: Chrtan Michal, Kysáč, č.d. 857.
28. Juhász Šándor,obivatelia miesta Tisza feldvár oszoló, madar-
ský detektív v roku 1942-44. kde trýznil
slovákov v zlopovestnej marnici "Armie" v No-
vom Sade.
udal: Valent Ján, Lalit, okres Odžacký.
29. Benő Jozsef,policajt v Kulpine, okres Novi Sad. trýznil
slovenských chlapcov nasilne odvádzaním na
"cvičbi" "Leventistické" v Kulpine.
udal: Zelenák Samo, Kulpin, č.d. 239.

30. T ó t h Mihály, policajt, v Kulpine okres Novi Sad vyháňal lidi z domov na stráž v Kulpine, bil, tráznil a prenasľoval Slovákov v Kulpine.
udal: Haško Ondrej, Kulpin, č.d.536.zápisnica číslo: H-361. a
Zelenák Samo, Kulpin, č.d.239.zápisnica číslo: H-359.
31. H e b ö k Mihály, policajt, v Kulpine, okres Novi Sad, vyháňal násilne ľudi na stráže, v Kulpine a pri tom ih bil.
udal: Haško Ondrej, Kulpin, č.d.536.zápisnica číslo: H-361.
32. C s e p e l y Mihály, .. policajt v Kupline, okres Novi Sad, vyháňal násilne ľudi na stráže a pri tom ih bil.
udal: Haško Ondrej Kulpin č.d.536.zápisničné číslo: H-361.
33. T ó t h N. těržermester, polná pošta X/2. bil, tráznil a prenasledoval Slovákov.
udal: Harpaň Michal, Kysáč, č.d.548.
34. G y u l v e s Lajos, madarský polic.agent.udaval Slovakov ktorí boli zatvarani a trázneny menovaný Gyulves pochádza z Rumenki, okres Novi Sad.
udal: Ušiak Samuel, Petrovec, ul.Republ.80/a číslo zápisnice: A/83.
35. V e z e y Béla, veliteľ temnice v Budapešti, ktorý tráznil a mučil zatvorených Slovákov.
udal: Očovejí Ján, Petrovec, krajčir.
číslo zápisnice: B-36.
36. T i l l i n g e r Niklós, veliteľ miestnej policie v Čibe,okres Novi Sad, 1941 roku. tráznil,prenasledoval a raboval Slovákov.
udal: Červený Ján, Čib, č.d. 465.číslo zápisnice: J-697.
37. Schezer András, gestapak, v Čibe, tráznil,bil,a prenasledoval Slovákov v Čibe.
udal: Baláž Pavel, Čib, č.d.424. číslo zápisnice: A-86.
38. H a d i t z N. majitel konopnej továrne v Čibe, prenasledoval Slovákov v Čibe.
udal:
39. A l e n d o r f e r Johann, ...gestapak, tráznil,bil a prenasledoval Slovákov v Čibe.
udal: Baláž Pavel, Čib, č.d.424. číslo zápisnice: A-86.
40. S c h m o l l Johann, ...gestapak v Kulpine, organizoval, násilne odvádzanie Slovákov na nutené práce a logo-rov do nemecka.
udal: Valentík Mišo, Kulpin, č.d.364.číslo zápisnice: B-30.
41. B o o s t N. z Palanke č.d.246.
42. M ü l l e r Geza.....z B.Palanke
- 43.H o r g o s i Jozsef,...z B.Palanke
týto traja zatvorili Slovenský čítaci spolok v Palanke, a zničili jeho knižnicu.
udal ich: Parnický Michal, Palanka Kováč Milan Michal, Palanka, č.d. 189.číslo zápisnice: B-76.
44. S c h e r f e r N.bivali predseda obce Pašicovo,
45. M a y e r N.veliteľ odielu SS.,
46. N e u h o f f e r Fritz,veliteľ SS.odielu, rodom z Buljkesu.
týto traja zatvárali Slovákov v Petrovci, tráznili a bili.
udal: Štraka Samuel, ev.biskup, v Petrovci, a Petrovič Mirko, ev,fárad, v Petrovci
47. S z k e n d e r o v i t y,
48. P a t a c s i t y Jozsef,
týto dva zločinci násilne chceli pomádať Slovákov v Silbaši, Dávali zatvarat Slovákov, ktorí boli v záverečných biti a prenasledovaný.
udal.Moravek Pavel,Silbaš,č.zap.:D-16.

49. T r e c z Jozsef, gestapák, v Čibe ktorý trýznil a prenasledoval Slovákov v Čibe.
udal: Baláž Pavel Čib, č.d. 424. č.zap.A-86.
50. S e h a j d e r István, gestapák, v Čibe ktorý trýznil a prenasledoval Slovákov v Čibe.
udal: Baláž Pavel, Čib, č.d. 424. č.zap.A-86.
51. Klučík Pálink,
52. Bernhardt Filip,
53. Chresek Mihály, týto traja okupatorský policajti v Pivnici, okres Odžacký. Trýznili, bili a prenasledovali Slovákov v Pivnici.
udal ich. Cibula Jozaf, krajčír, Pivnica, číslo zapisnice: B-37.
54. Palenka Pál, ... okupantský agent, ktorý udával Slovákov, v Pivnici, okres Odžacký.
udal: Mocko Ján, Pivnica, č.d. 763.
55. Varga Lajos, z Rumenke raboval Slovákov v Kysáči.
udal: Kardelis Juraj, Kysáč, č.d. 338.
56. Huday István, z Rumenke, raboval Slovákov v Kysáči.
udal: Kardelis Juraj, Kysáč, č.d. 338.
57. Sés Kálmán, veliteľ "Levente" v Kysáči, roku 1941. dával žandárom bit slovenských chlapcov na cvičení ktorý nevedeli madarský rospárat.
udal: Pavlov Michal, Kysáč, č.d. 420.
58. Nagy Jelena, obivatelia Noveho Sadu, ul Gen. Petra Biga č. 13. udávala počas rázie Slovákov ktorých potom okupanti strielali a hadzali do Dunaja
udal: Melich Mária rod. Grňa, Novi Sad. číslo zapisnice: C/54.
59. Franka János, policajt v Hložanoch, okres Novi Sad, bil a trýznil Slovákov v Hložanoch.
udal: Stupavský Štefan, Hložani č.d. 300.
60. Kondorosi, žandársky, örmester, v Pivnici, bil a trýznil Slovákov v Pivnici 1941 r.
udal: Tyr Károl, Pivnica č.d. 705. a Žihlavský Pavel, Pivnica, číslo zapisnice: H-169.
61. Molnár János, žandár v Pivnici /szakaszvezető/ 1941 r. bil a trýznil Slovákov v Pivnici.
udal: Tyr Károly, Pivnica, č.d. 750. Žihlavský Pavel, Pivnica, číslo zapisnice: H-169.
62. Morvay János, bivali policajt v Pivniči, teraz bitom v Torži, ako polnohosp. robotník. Bil a trýznil slovenských chlapcov na výcviku v org. "Levente" v Pivnici.
udal: Pap Ondrej, Torža, č.d. 469. číslo zapisnice: H-168.
- 63 Komjati Zoltán, ... major 1941 roku v Kolosváre M.Kir.9.H.korház trýznil a prenasledoval Slovákov.
udal: Smišek Jozsef, Kulpín, č.d. 119.
64. Tonigold, desiatník v pracovnej jednotke v Szentendre, /rodom/ Žiaroru. Prenasledoval Slovákov a nedovoľoval aby sa Slováci tam odvedený na nútene práce rospárali v jaziku Slovenskom.
udal: Hrnčiar Samuel, Lalit, č. törzörmester v závadre v Budine v Margit-körut. bil trýznil a prenasledoval Slovákov v závadre.
udal: Valenthik Ondrej, Petrovec, Chmelová ul. 866.
66. Suhajda N. kapitán v jednotke 8/I. zl.j.2 szd. v Pécs. mučil a trýznil Slovenských chlapcov.
udal: Palenka Pavel, Petrovec, Hasičská ul. 530. č.d.
66. Bedecs Zoltán, ... učiteľ školi v Pivnici, nasilne nutil pomárať deti v škole, bil a prenasledoval Slovenské deti v škole. O tom svečí zapisnica I/47. udal: Maron Jozaf, Pivnica, č.d. 168.

67. Györi Ferecz, ...notár, v Bajši, okres Bačka Topola, prenasledoval Slovákov a nutil Slovákov na odnárodnovanie udal; Chalupka Karol, ev.farár, Bajša.
68. Pap Mihály,žandar v Pivnici, trýznil, bil a prenasledoval slovenský ľud v Pivnici.
udal: Pavel Žihlavský, Pivnica.
69. Fodor N.učiteľ, v Pivnici, tento učiteľ konal taký zločin, že na konci školského roku nechcel slovenským detom vydávať vysvečenia, len pretože si deti nedal svoje mená pomadariť. Dok ich on na to silou nutil a pri tom bil deti.
udal: Tot Štefan, Pivnica, č.d. 250. číslo zápisnice: I/57.
70. Fekete Tybor, . Školský dozorca v Novom Sade 1941 roku, nasilne nutil slovenských učiteľov aby si meno pomadariovali.
udal: Tyr Michal, Pivnica, číslo zápisnice I/62, I/62b, I/62c.
71. Snajder János,notár, v Kysáči 1942 roku zavtoril Slovensky čitaci Spolok a prenasledoval Členov spolku.
udal: Ededy Jan, učiteľ, Kysáč.
72. Kuthy Ferecz, ..veliteľ "Levente" v Kysáči. Zatvaral Slovenský čitaci Spolok v Kysáči, spolu so zločincom Snajderom.
udal: Ededy Ján, učiteľ, Kysáč.
73. vitér Térörcsik Rakus, ...kolonizovani v Kisáči, 1944 roku ktorý si pŕisvojuval zem od Slovákov a istýh prenasledoval.
udal: Šulan Ján, Kysáč, č.d. 1290. číslo zápisnice: J-35.
74. Dr. Szakács Tybor, okresní načelník v Novom Sade, ktorý sprevádzal ráziu v Petrovci a bol predseda komisie/súdu/ ktorá súdila ľudí na smrt.
udal: Kukučka Pavel, Petrovec, železnička ul. č. 1182. číslo zápisnice: C-206.
75. Nagyiday Mihály, ...veliteľ polície v Pivnici, trýznil a prenasledoval Slovákov v Pivnici.
udal: Pudelka Pavel, Torža, č.d. 78.
76. Klein Teobald,
77. Kaliko Istvány,
78. Valentyik Mihály, ...týto tria bili a trýznili Slovákov v Pivnici.
udal: Černy Štefan, Pivnica, č.d. 574.
79. Molnár N.veliteľ roti v pracovnej jednotke 5018. trýznil Slovákov.
udal: Chrček Ondrej, Pivnica, č.d. 59.
80. Welker Mikulás, policajt, v Pivnici, bil a prenasledoval Slovákov v Pivnici;
udal: Pintir Pavel, kovač, Pivnica, č.d. 738.
81. Kajári Jozsef, policajt v Pivnici, bil a prenasledoval Slovákov v Pivnici.
udal: Pintir Pavel, kovač, Pivnica, č.d. 738.
82. Zemberi András, ...policajt v Pivnici, prneasledoval a bil Slovákov v Pivnici.
udal: Pintir Pavel, kovač, Pivnica, č.d. 738.
83. Szpišák N. ...policajt v Pivnici, rodom z Bajši, trýznil, bil a prenasledoval Slovákov v Pivnici.
udal: Hronec Michal, Pivnica č.d. 836. číslo zápisnice: H-181.
84. Pethy Imre,hadapròdx v jednotke 5032 "Nemzetseggi munkas - század v Kecskemètje /na letišti/mučil, trýznil Slovákov nutene nahnaťich tam pracova, uražal každemu Slovákovi národnú čest.
udal: Durgala Ondrej, Pivnica, č.d. 542. číslo zápisnice: H-178.
85. Szabó István N. prenasledoval Slovákov v Slovákov, ked bol predsedom obce v Kulpine, okres Novi Sad.
udal: Bobiak Michal, Kulpin

86. Halmoš Pèter,imšpektor ministerstva školstva v Budapesti
ktorý chcel násilne pomadarčíž Slovenské
ludové školi v Kysáči.
udal: Ededy Ján, učiteľ, Kysáč, číslo zapisnice
I-19.
87. Tòth N.školsky inšpektor 1941 roku v Novom Sade,
pozbavoval zo službi Slovenských učitelia
v Kysáči.
udal: Števčík Zuzana, učitelka, Kysáč, číslo
zapisnice: I-22.
88. Marossi Gyula,úradník,
89. Oltvány N.úradník,
90. Fodor N.učiteľ,
91. Turmeray N.úradník,
92. Papp Mihályobuvník z Pivnice, okres Odžacký.
týti trýznitelia pod číslom 88-92. ked boli
ako cvičitelia - komandiri v orgé "Levente"
v Pivnici znažili sa jeden pred druhým
prenasledovať Slovenských chlapcov.
udal: Klučík Michal, Pivnica, číslo zap: I-35.
II. Vinkovičová Eva, Pivnica, číslo zapisnice: I-36.
93. Szöke Béla,profesor na Šurianskej gymnázie, tam bol
1942 roku, trýznil a prenasledoval slovenských študentov.
udal: Mocko Michal, študent, Pivnica, číslo
zapisnice: I-38.
94. Otto Filäp,obecný úradník v Kysáči, udával Slovenských učitelia.
udal: Ededy Ján, učiteľ, Kysáč, č. zap.: I-39.
95. Kurty Hùksen,cvičiteľ "Levente" v Torži roku 1942 roku.
Trýznil a prenasledoval Slovákov, a uržal
národnú čest.
udali: Mihalík Ondrej, Torža, /salaš/ 14. číslo
zapisnice: I-40.
II. Duga Ján, rolník, Torža, č. d. 595. číslo
zapisnice: I-41.